

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

BELA HIŠA IMA OD VČERAJ NOVEGA STANOVALCA

Gerald Ford novi ameriški predsednik Kongres mu je že obljubil sodelovanje

**Njegova prva naloga: napraviti konec «dolgi mori Watergate» - Težavna izbira podpredsednika
Kissinger bo ostal zunanji minister - V ponedeljek bo novi predsednik objavil svoj program**

WASHINGTON, 9. — Gerald Ford, 61-letni odvetnik iz Nebrasko, bivši igralec ameriškega nogometa, oče štirih krepkih sinov, je postal danes 38. predsednik Združenih držav Amerike. Njegov predhodnik Richard Milhous Nixon pa je danes z družino žalostno zapustil Belo hišo in se podal v svojo poletno rezidenco v Kaliforniji. Na ta način pa je Nixon postal prvi predsednik v ameriški zgodovini, ki je zapustil predsedniško mesto ne zaradi zapada mandata ali zaradi smrti, ampak po lastni volji, da bi se izognil neizbežni odstavitvi.

Gerald Ford je prevzel predsedniško funkcijo s kratko svečanostjo v Beli hiši, v isti dvorani, v kateri je dve uri prej njegov predhodnik s solzami v očeh zadnjik pozdravil svoje sodelavce. Ford je prisegel zvestobo ameriški ustavi ter v svojem kratkem govoru pozval Američane, naj ozdravijo rane, ki jih je odprla «dolga mora Watergate».

Ford je poudaril, da prevzema predsedniško mesto v izrednih okoliščinah, ki nimajo precedensov v ameriški zgodovini. Dejal je, da se popolnoma zaveđa, da ni bil demokratsko izvoljen, prav zaradi tega pa je poudaril, da smatra za

svojjo prvo dolžnost, da ima čim tesnejše stike s svojimi sodržavljani. «Če nisem bil izbran s tajnimi volitvami — je dejal novi predsednik — nisem po drugi strani prišel do svoje funkcije s pomočjo tainih obljub. Nisem vodil volilnih kampanj niti za predsedstvo, niti ne za podpredsedstvo. Nisem podpisal nobene strankarske platforme. Ničesar ne dolgujem nikomur, razen neki ženski — moji dragi ženi Betty.»

Ford je tudi spomnil, da je bil šele pred osmimi meseci poklican v Belo hišo, nato pa je napovedal, da bo prihodnji ponedeljek govo-

ril v predstavniskem domu in v senatu, da bi orisal svoj program. V tej zvezi se je za sedaj samo obvezal, da se bo posvetil stalnemu in iskrenemu iskanju miru. «Amerika — je dodal — ostaja močna in enotna, toda njena moč bo posvečena varnosti in blaginji celotne človeške družine, kot tudi naši dragoceni svobodi.»

Ford je tudi omenil svojega predhodnika in pozval Američane, naj molijo zanj in za njegovo družino. Poudaril je, da je Nixon prinesel mir milijonom oseb in izrazil željo, da bi ga lahko našel tudi on.

Še preden je prevzel predsedniško funkcijo, je Ford pozval zunanjega ministra Kissingerja, naj ostane na svojem mestu tudi v novi vladi, kar je Kissinger sprejel. Njegova druga skrb pa je bila ustvariti ugodno ozračje v odnosih s kongresom, saj je bil prav prepad med izvršno in zakonodajno oblastjo glavni vzrok Nixonovega propada. Zato se je že v svojem govoru ob prisegi obrnil na predstavnike kongresa, glede katerega je dejal, da ima v njem mnogo nasprotnikov, toda nobenega sovražnika. Kaže, da je kongres ugodno reagiral na njegova prizadevanja, saj je senat že danes odobril resolucijo, v kateri označuje novega predsednika kot «iskrenega in lojalnega prijatelja kongresa» ter mu zagotavlja popolno sodelovanje parlamentarcev. Besedilo resolucije, ki sta jo predložila voditelj republikanske skupine Hugh Scott in namestnik voditelja demokratske skupine Robert Byrd, je bilo odobreno soglasno.

Ena od prvih nalog, ki čaka sedaj Geralda Forda, je izbira podpredsednika. Za najverjetnejšega kandidata navajajo opazovalci bivšega guvernerja države New York Nelsona Rockefellerja, ki je baje že izrazil pripravljenost, da sodeluje s Fordom v primeru, da bi ga izbral. Med drugimi kandidati so bivši pravosodni minister Eliott Richardson, bivši obrambni minister Melvin Laird in nekateri republikanski senatorji, med njimi črnotpoliti predstavnik Massachusettsa Edward Brooke. Manjše možnosti pa imata predstavnik skrajno desničarske struje v republikanski stranki, senator Barry Goldwater in guverner Kalifornije, bivši filmski igralec Ronald Reagan.

Treba bo torej počakati do ponedeljka, da bi zvedeli, kakšno politiko misli voditi novi ameriški predsednik do leta 1976, ko bodo nove predsedniške volitve. Za sedaj prevladuje med opazovalci mnenje, da bodo temeljna načela njegove akcije ostala v bistvu ista, ki so navdihovala njegovega predhodnika: pomiritev s komunističnim svetom, sredinskodessničarska linija v notranji politiki, konservativizem v gospodarstvu, «razumevanje» do zahtev Pentagona v mejah, ki jih postavlja dialog s Sovjetsko zvezo. Glavna razlika z njegovim predhodnikom pa bi morala biti, kot smo že omenili, drugačen odnos do kongresa, v katerem je Ford deloval celih 25 let. Forda ocenjujejo na splošno kot zelo previdnega človeka, kot posredovalca in pomirjevalca. Primerjajo ga s Trumanom, ki ni bil prav nič briljan-

ten, ko se je povzpel do Bele hiše, ki pa je vendarle s svojim delom zadovoljil večino Američanov.

Zaradi teh značilnosti novega predsednika si opazovalci pričakujejo od njega predvsem dve stvari: 1. Ford bo pazljivo poslušal nasvete svojih sodelavcev v dveh najbolj delikatih sektorjih — v zunanji in gospodarski politiki — ter se bo izogibal svojeglavemu reševanju problemov, na katere se še dovolj ne spozna; 2. Ford je najprimernejša oseba za opravljanje višje pomirjevalca, kakršno pričakujejo od njega po dramatičnih pretrskih Watergatea.

Glede zunanje politike bi morala biti Kissingerjeva prisotnost zadostno jamstvo, da se ta ne bo v bistvu spremenila. Sicer je Ford v preteklosti veljal za «jastreba», saj je še leta 1968 na primer izjavil, da skušajo komunistične sile povzročiti padec držav svobodnega sveta. Med vojno v Vietnamu pa je večkrat očital takratnemu predsedniku Johnsonu, da je premalo odločen v vojni vojaških operacij, ter zahteval še bolj intenzivno bombardiranje Severnega Vietnama. V zadnjem času pa je v celoti podprl Nixonovo in Kissingerjevo politiko, predvsem glede ustvarjanja novih odnosov s Sovjetsko zvezo in s Kitajsko, kot prica tudi njegovo nedavno potovanje v Peking. Tudi glede pogajanj za ustavitve oboroževalne tekne se Ford drži načel svojega predhodnika: skrajne vojaške arzenale mora biti recipročno, za doseglo pomiritev pa je potrebno, da so ZDA dovolj močne, da lahko učinkovito vodijo pogajanja s SZ. Pač pa se Ford, vsaj v zadnjih časih, ni izrazil o bližnjemzhodnem problemu, zaradi česar je težko predvideti, ali bo v tem pogledu prišlo do spremembe dosedanje ameriške linije. Kaj več pa bo o tem mogoče vedeti že prihodnji teden, ko bo prispel na obisk v Washington jordanjski kralj Hussein.

Waldheim in Mavros v Ženevi

V Ženevi se nadaljujejo tristranski razgovori o rešitvi ciprskega vprašanja. Po svojem prihodu v Svico je grški zunanji minister Mavros obiskal v Palači narodov generalnega tajnika OZN Waldheima, ki je malo prej sprejel turškega zunanjega ministra Gunesa. Članek na 8. strani

ITALIJANSKA DEMOKRATIČNA JAVNOST IZPRIČALA SVOJE NASPROTOVANJE FAŠIZMU

Nepregledna množica na pogrebni svečanosti za nedolžnimi žrtvami fašističnega atentata

Predstavniki državnih oblasti, med katerimi sta bila tudi predsednik republike Leone in predsednik vlade Rumor, sprejeti z živžiganjem - Bolonjski župan Zangheri izrazil trdno odločenost italijanskega ljudstva, da prekine niti črne mreže in pozval sodne oblasti k bolj učinkovitim posegom za razkrinkanje krivecev in tistih, ki se za njimi skrivajo

BOLOGNA, 9. — Ogromna množica ljudi se je zbrala danes popoldne na trgu pred cerkvijo sv. Petronia, da bi izrazila svoje sočustvovanje s svojci žrtev fašističnega atentata na vlak in da bi izpričala svoje nasprotovanje fašizmu. Prisotni so bili svojici žrtev, predstavniki najvišjih državnih oblasti, protifašističnih in sindikalnih organizacij. Med drugimi naj omenimo predsednika republike Leonea, predsednika vlade Rumorja, predsednika ustavnega sodišča Bonifacija, podpredsednika Spantara, podpredsednika poslanske zbornice Boldrinija in Zaccagninija, ministra Bertoldija in Pretija, tajnika KPI Berlinguerja, PSI De Martinu, KD Fanfanija, PSDI Orlandija, PLI Bignardija. Bologna, mesto, ki je prešlo zoloto kolajno odpornosti, je zastopal župan Zangheri. Prisotna je bila tudi delegacija sindikalnih organizacij, v kateri so bili Lama, Storti, Vanni, Scheda, Ravecca, Querenghi, Rufini, Ciancaglini, Romei in Pratesi. Poleg tega so bili tu zastopniki naštote občine, pokrajni vseh italijanskih dežel. Med praporji naj omenimo tiste občine San Benedetto

val di Sambro, Marzabotta, Rima, Trsta. Na trgu pred cerkvijo je bilo vsaj sto tisoč oseb in tisoč zastav strank in sindikalnih protifašističnih organizacij.

Pogrebne svečanosti v cerkvi sv. Petronia so se začele približno ob 18. uri, ko so prebrali poslanico vatikanskega drž. tajnika kardinala Villota. Verski obred je opravil bolonjski nadškof kardinal Poma, nakar so deset krst prenesli pred cerkev. Na levi je bil oster predstavniki oblasti, ki jih je vodil, kot se je zgodilo tudi na pogrebnih slovesnostih po pokolu na Trgu della Loggia v Bresciji izražala in tako izrazila svoje nezadovoljstvo sprčo nezmožnosti političnih oblasti, da bi že končno prekinito niti črne mreže.

Edini govornik je bil bolonjski župan Zangheri, ki je v uvodu dejal, da sedaj ni čas besed. Hotel Zangheri, izrazil trdno odločenost ogromne večine italijanskega ljudstva, da se spopadejo s prevratniškimi načrti, ki so že prelili toliko krvi v Italiji. Zangheri je izrazil sožalje mesta Bologne, ki nasprotuje vsakemu nasilju in ki odločno obsoja krivce zločina, mandatorje ter notranje in mednarodne centrale, ki predoče črno mrežo in organizirajo načrte za strategijo napetosti. Strategija napetosti je obenem strategija fašizma, ki je edini sovražnik demokracije, pa čeprav se skriva za različnimi krinkami in se poslužuje različnih besed. Značilnost tako novega kot starega fašizma je slepo sovraštvo do svobode, do svobodne izmenjave mnenj, da napredka delavcev.

Tisti, ki so za temi zločini in ki komaj skrivajo svojo naklonjenost do črne preteklosti gledajo z zadovoljstvom na zločine nasilnežev, ki bi hoteli uvesti svoj red, red molka in strahu, kar bi pomenilo, kot je že bilo, ukinitev vseh političnih in moralnih vrednot. Gre za načrt, ki ga ne sprejemajo niti najmanjši deli italijanskega ljudstva, zato se zločinci skrivajo, mandatorji pa ostajajo v senci. Tudi jih je razkrinkati in kaznovati. Jav-

no oblast mora poseči hitreje in z večjo odločnostjo. Ni mogoče dovoliti zastojev v preiskavi, saj je vsaka ura dragocena, ker je čas zaveznik zločincev.

Po pokolu v Bresciji, je nadaljeval Zangheri, je italijansko ljudstvo pričakovalo konkretne korake in bolj učinkovite posege. Ta novi pokol pa nikakor ne sme ostati nezakazovan. Zahtevamo, naj sodstvo čimprej izsledi dokaze in potrebne informacije, da bi prodrli do najvišje ravni črne hierarhije.

Bolonjski župan je nato dejal, da se mnogi sprašujejo, kakšnega orožja se je treba poslužiti v boju proti prevratniškim načrtom. Na to vprašanje je odgovoril, da je za borbo proti fašizmu dovolj ustava, ki temelji na načelih odpornosti in protifašizma. V zaključku svojega govora je Zangheri dejal, da so korenine fašizma globoke in močne. Segajo v nečloveške ideologije, ki jih je treba zatreti v kalli. Zato je treba podpreti in ne zavirati tiste sile, ki napredujejo v spoštovanju duha republiške ustave. Ob koncu je še dejal, da bosta mesto Bologna in dežela Emilia - Romagna znali primerno odgovoriti tistim, ki bi hoteli prestati črno mrežo v njih.

OBROČ OKROG FAŠISTA BARTOLIJA ČEDALJE OŽJI

BOLOGNA, 9. — Namestnik bolonjskega državnega pravdnika dr. Ricciotti je danes izjavil, da so potrdili pripor za fašistična skrajneža Bartolija in Bona, ki ju obtožujeta poskusa obnovitve fašistične stranke. Sodne oblasti pa so sklenile osvoboditi tretjega fašista Ghetana Casalia, iz čigar zaslusčenja ni izšlo nič takega, kar bi dovoljevalo, da ga zadržijo v zaporu. Poleg obtožbe poskusa obnovitve fašistične stranke, sta Bono in Bartoli še vedno osujena atentata na vlak Rim - Brenner.

V nadaljevanju preiskave o atentatu ima poseben pomen pričevanje neke ženske iz Firenc, ki trdi, da je Bartoli v noči, ko je prišlo do atentata, potoval z njo na vlak Rim - Brenner. Po njenem pričevanju, policija doslej še ni objavila njenega imena, kaže, da je prepo-

znala Bartolija na slikah, ki so jih objavili čnevnik in potem ko ga je videla na televizijskem ekranu. Ženska je bila v četrtem vagonu in je videla Bartolija priiti iz petega vagona ter stopiti v tistega, kjer je bila tudi ona. Po njenem pričevanju je bil običen v modro srajko in v modro srajko so preiskovalci našli med Bartolijevimi stvarmi. V toku jutrišnjega dne bodo žensko prepeljali v Bologno in jo soočili s fašistom.

Danes so policijski agenti v Rimu izvršili vrsto poskusov, da bi ugotovili, koliko časa je potrebno, da bi postavili peklenški stroj pod sedež vlaka ali v mrežo za prtljago. Gre za nekaj sekund, največ deset, saj je prostor pod sedeži dovolj širok, da lahko v njega skrijejo manjši kovček ali zavoj.

Rimska priča, ki so jo sinoči prepeljali v Bologno na zasliševanje, se bo lahko takoj vrnila domov, Francesco Sgrò je, kot kaže, temeljito spremenil svoje izjave in dejal, da so bili štirje študenti, ki naj bi v podzemeljski sobi inštituta za fiziko skrivali večjo količino orožja, desničarji. V toku noči je policija izvršila vrsto hišnih preiskav v domovih desničarskih skrajnežev. Na vrsti je tokrat bilo tudi stanovanje znanega desničarskega odvetnika Bezicnerja, ki je pred časom branil nacista Fredo na procesu v Trstu.

Državni pravnik v Cagliariju je ukazal, naj prepeljejo vojaka Roberta Pedrona, ki so ga aretirali v sredo zaradi posesti vojnega orožja, nemudoma v Milan. Iz proučitve dokumentov, ki so jih našli v njegovi omari, skupaj s samokresom kalibra 9, naj bi izhajalo, da je bil mladenič v zelo tesnem stiku z Giancarlo Rognonijem in neofašistično skupino «Fenice», kateri so pripadali tudi teroristi Nico Azzi, ki je poskusil izvršiti atentat na brzec Turin - Rim in tri osebe, ki so bile skupaj z njim obsojene zaradi tega atentata. Poleg tega, naj bi ugotovili povezavo med Pedronom in Giancarlo Espositoem, ki so ga karabinjerji ubili v oboroženem spopadu pri Rietiju.

Preiskave se nadaljujejo tudi v drugih italijanskih mestih, še zlasti v Rimu in v Reggio Calabria, kjer je policija izvršila vrsto hišnih preiskav, rezultat katerih je doslej še neznan.

Nepričakovan razplet v preiskavi o atentatu v Bresciji

Bono zapleten v pokol na Trgu della Loggia?

BRESCIA, 9. — Vse kaže, da se bo preiskava o pokolu na Trgu della Loggia kaj kmalu premaknila z mrtve točke, kjer je običajna. Na brescianski kvesturi se je javil vrsto bančnih uslužbencev, ki je izjavil, da je iz slik, ki so jih objavili dnevniki, spoznal na fašistu Bono, ki je v zaporu v okviru preiskave o atentatu na vlak Rim - Brenner, oboje, ki je videl 28. maja v bližini Trga della Loggia, nekaj minut pred eksplozijo peklenškega stroja, ki je povzročil pokol. Po njegovem pričevanju kaže, da mu Bono obraz ostal v spomnu, ker je zelo podoben Gianniju Nardiju, fašistu, ki ga policija išče, ker je obtožen umora komisarja Luigija Calabresija. Moški naj bi svoje pričevanje podkrepil tudi z drugimi izjavami.

Po mnenju brescianskih funkcionarjev so njegove izjave verodostojne. Na vsak način bo sodstvo še moralno ugotoviti, ali je Bono bil tistega dne v Bresciji, kar pa seveda še ni dovolj, da bi ga auto-

Dan slovesa za Richarda Nixona

Televizijski samozagovor pred odstopom - V Beli hiši je Nixon ostal 2.027 dni

WASHINGTON, 9. — Po 2.027 dneh bivanja v Beli hiši je bil za Nixona dan slovesa. Najprej se je poslovljal od Američanov s televizijskim govorom, ki je trajal 16 minut: v njem ni bilo nobenega priznanja krivde, pač pa bolj nekakšen samospev, posvečen seveda nedvomnim uspehom v mednarodni politiki. «V vseh svojih sklepih in javnem življenju — je dejal Nixon — sem venomer skušal storiti, kar je bilo najboljšje za državo.» Dodal je, da bi rajše zavrnil, da je bil najprej pred zapadom mandata, da pa mora kot predsednik najprej gledati na interese države. «Amerika potrebuje predsednika in kongres v njuni popolnosti, še posebno v tem trenutku s hudimi problemi v notranjosti in v tujini. Nadaljevati boj v prihodnjih mesecih za mojo osebo obrabimo čas in poraj popolnoma absorbiralo čas in pozornost bodisi predsednika kot kongresa v trenutku, ko bi morali svojo našo pozornost osredotočiti na velikih vprašanjih miru in blagostanja brez inflacije.»

Nixon je dejal, da bo pod predse-

stvom Geralda Forda Amerika «v dobrih rokah». Nato je priznal, da je storil nekaj napak, ki pa jih je zaščitil v prepričanju, da na ta način brani interese države. Nixon je namreč pri obravnavi petih let in pol, ki jih je prebil v Beli hiši in o katerih je dejal, da so pomembni za obdobje v zgodovini ZDA in sveta, obdobje dosežkov, na katere so lahko vsi ponosni. V tej zvezi se je pohvalil, da je napravil konec najdaljši ameriški vojni, da je odprl vrata novim odnosom med ZDA in Ljudsko republiko Kitajsko, da je pridobil Američanom prijateljev arabskih držav Bliznjega vzhoda, da je uresničil nove odnose s Sovjetsko zvezo. Na koncu je še zagotovil, da go tuudi v bodoče deloval za velike ideale, katerim se je posvetil v preteklosti kot član predstavniskega doma, kot senator, kot podpredsednik in končno kot predsednik. To so ideali miru, ne samo za Ameriko, ampak za ves svet, blagostanje, pravičnost in enake možnosti za vse ljudi. Še najbolj pa se bo posvetil idealom miru med narodi, je zagotovil Nixon ob koncu svojega televizijskega govora.

Nekaj ur pozneje, pa se je Nixon poslovljal od svojih sodelavcev in o-

sebil Bele hiše. Tudi tu je imel kratak nagovor, v katerem je prav tako kot v televizijskem govoru priznal, da je storil nekatere napake, vendar pa je zanikal, da bi od te strani pridobil kakršnokoli osebno korist. Nixon se je nato v spreminstvu zne, obeh hčerki in zetov vkrcal v helikopter, ki ga je pospremljal letalsko bazo Andrews.

Ko se je vkrcal v letalo, je bil še predsednik ZDA; ko je prispel v Kalifornijo, je medtem Ford že prisegel kot novi predsednik, tako da je bil Nixon že navadni državljan, oziroma čupokojenec.

S sklepom, da odstopi, namesto, da bi ga odstavili, bo namreč Nixon do vsej verjetnosti ohranil pravico do svojih pokojnin, ki mu pritečejo, in sicer: 60.000 dolarjev letno kot bivši predsednik, 96.000 dolarjev letno za plače uslužbenecem in sodelavcem in 150.000 dolarjev kot bivši član kongresa ter za druge javne funkcije, ki jih je opravljal v preteklosti.

DANES

fašističnega atentata na vlak Rim-Brenner. Stotisočgla množica je dočakala predstavnike državnih oblasti, med katerimi so bili predsednik republike Leone, predsednik vlade Rumor, tajnik KD Fanfani in drugi, z glasnim živžiganjem. Bolonjski so tako hoteli izraziti svoje negotovanje sprčo pihlil uspehov preiskovalnih organov na poti k razkrinkanju fašističnih žolčencev in tistih, ki

Z RAZGOVOROV MED DEŽELNIMI PREDSTAVNIKI IN SENATNO KOMISIJO

Preosnova in okrepitev pomorskih prog PIN pomemben dejavnik za razvoj gospodarstva

Odbornik Mizzau poudaril potrebo po okrepitvi pristanišča - Stališča sindikalnih tajništva

Pri izdelavi načrta za preosnovo pomorske službe v Italiji je treba v prvi vrsti upoštevati načelo postopnosti pri uklinjanju potniških pomorskih prog...

Ob potrditvi svojega stališča glede preosnove in posodobitve pomorskih prog, so sindikalna tajništva poudarila potrebo po ohranitvi in razvoju pomorskih družb Finmare...

DANES ODPRTJE V CELOVCU Naša dežela prisotna na 23. lesnem sejnu

Danes zjutraj bodo v Celovcu s tradicionalnim prežaganjem hloda odprli 23. mednarodni lesni sejem, na katerem bo prisotna z lastnim paviljonom tudi naša dežela Paviljon, ki ga je uredila videmska trgovinska zbornica...

Danes zjutraj bodo v Celovcu s tradicionalnim prežaganjem hloda odprli 23. mednarodni lesni sejem, na katerem bo prisotna z lastnim paviljonom tudi naša dežela Paviljon...

di kulturnega in turističnega vidika. Zo to priložnost so tudi izdali štiri-rižično brošuro «Trst».

Današnjega odprtja, ki bo ob navzočnosti avstrijskega podkanclerja dr. Hausnerja, ministra za kmetijstvo dr. Weissa in drugih predstavnikov političnega in gospodarskega življenja Koroske, se bo udeležila številna delegacija naše dežele. Predvsem bo prisotno dolga odobrnica Varisco, videmske trgovinske zbornice bo predstavljala njen predsednik Marangone, tržaški odbor za enotno propagando bosta zastopala predsednik Caidassi in podpredsednik Padoa. Nadalje bodo šli v Celovce predstavniki zveze industrijev, zveze špediterjev, Ustanova za industrijsko cono in drugi.

PO SESTANKU MED SINDIKATI IN ŠPEDITERJI

Preklicana odpustitev delavcev proseške železniške postaje

V ponedeljek skupščina za odobritev predlogov delodajalcev. Negativno stališče podjetja Ruffoni

Predsednik senatne komisije Martinelli je ob tem zagotovil, da bo priredil pred prihodnjo sejo komisije, ki bo v prvih dneh septembra, še eno spoznavno srečanje s predstavniki dežel.

V zvezi s preureditvijo italijanskega brodovja in pomorskih prog, so se predstavniki senatne komisije včeraj sestali tudi s predstavniki vsedravnih sindikalnih tajništva pomorščakov FILM-CGIL, FILM-CISL in UIM-UIL. Sindikalne predstavnike je sprejel predsednik podkomisije, ki pripravlja zakonski osnutek, Sammartino. Srečanje so sindikati zahtevali za namenom, da bi dobili pojasnila v zvezi z izjavami ministra za trgovsko mornarico Coppa, ki je napovedal bistvene spremembe v prvotnem načrtu za preureditev brodovja Finmare.

Spedijska podjetja, ki delujejo na proseški železniški postaji, so včeraj preklicala odsvolitev 76 delavcev in uradnikov, ki so zaposleni pri uvažanju in odpošiljanju živine. Do srečanja med špediterji in zastopniki sindikalnih organizacij CG IL, CISL in UIL je prišlo na sedežu špediterjev tržaškega pristanišča, kjer sta podjetja Priolo in Italempione predlagali sindikalnim zastopnikom gospodarsko rešitev v zvezi z vidika plač. Sindikalna združenja so predloge sprejela na znanje in jih bodo predstavila v odobritev skupščini službenice proseške postaje v ponedeljek popoldne ob 16. uri.

darstvo našega mesta. Zato so splošna spedijska podjetja predlagala, da bi odpustene delavce sprejeli v službo v pristaniški ustanovi, vendar je včerajšnji sklep, da jih odbržijo v službi, vsekakor boljši. Ostanja seveda odprto vprašanje novih mezd in plač, ki so jih delodajalci predlagali za obdobje krize, vendar bo verjetno s posredovanjem deželnih organov mogoče premostiti tudi to vprašanje. Sindikalne organizacije pa so zelo ostrsko kritizirale stališče podjetja Ruffoni, ki se ni udeležilo včerajšnjega sestanka in je že odpustilo 21 delavcev. To stališče je zlasti negativno, ko pa je znano, da vlada namerava v kratkem ojačiti vlogo proseške postaje za uvažanje goveje živine, da bi premostili krizo mesa v državi.

turno - izobraževalnem, zabavnem in drugih področjih. Letošnje delovne akcije, ki nosi naziv «Kozjansko 74» se bo udeležilo le pet mladincev iz naših krajev. Iz Trsta bodo odpotovali danes in bodo v delovni brigadi do konca meseca.

Na kritiko KPI v zvezi z imenovanjem deželnega tajnika KD Tonutija za predsednika Videmske in pordenonske hranilnice, je delno tajništvo Krško občane demokracije izdalo poročilo, v katerem odločno odklanja to kritično sestanek in je že odpustilo 21 delavcev. To stališče je zlasti negativno, ko pa je znano, da vlada namerava v kratkem ojačiti vlogo proseške postaje za uvažanje goveje živine, da bi premostili krizo mesa v državi.

Na prefekturi se je predvčerajšnji mesala pokrajinska komisija za petrolejske proizvode. Seji, na kateri so razpravljali o vprašanjih, ki se porajajo pozimi, ko je povpraševanje po takih proizvodih veliko. Najprej so ugotovili, da je sedanja položaja, ker se tiče dobave goriva, še kar ugoden. Vsekakor pa so zaključili, da je najbolje, če si začne ljudje nabavljati gorivo za zimo že sedaj, ker se bodo tako izognili nevarnostim.

Med številnimi obletnicami, ki se jih zvesto spominjamo, poteka v prihodnjih dneh za naše kraje ena najpomembnejših obletnic. Dan po velikem šmarnu pred tridesetimi leti je v štirih slovenskih vaseh deželno-nabrežinske občine turbovo ravršalo. Mavhinje, Cerovlje, Vižovlje in Medja vas se tistega dne se niso dozorile presale od praznične dne, ko se je v rani jutranji polmrak razlegel nenavaden vrvež. Od zseh strani so nemški vojaki, domobranci in italijanski fašisti obkolili vas. Ljudje je obšla mrka slutnja. Večkrat je netiško poveljstvo zagrozilo z nasleevanjem. Če ne bodo diverzantske akcije «banditov» na okoliske železniške proge in napeljava visoke napetosti prenehale, so zloveščice naznanjala o-

Tri desetletja lahko izbrisejo najbolj kriteče sledove rušenj, požigov, umorov, žalosti, strahu; lahko izbrišejo žolčna sovražstva, ne morejo pa zbledeti spomina, ki se obnavlja iz roda v rod v opomin in svarilo. Na naših tleh se je brezupen srd potivanih okupatorjevih hord znesel še s posebno krutostjo in silo. Kot vsežilo je bil naš majhen narod najbolj izpostavljen uničevalni sili tujih zavojalcev in kot velikokrat v oddaljeni in bližnji preteklosti je naš majhni narod dokazal, da se ga ne da kar tako strati.

Vasi so danes spet pokonci. Po dolgem tavanju od tega do onega so rodnika, prijatelja in znanca, kolikor jih nacifasistični krivniki niso odgnali v Nemčijo, so se ljudje vračali med požigane domove ter jih v presledkih obnovili. Vasi so zadržale prenovljeno lice in življenje je umirjeno steklo naprej. Od nekdanjih goristi so ostali le tu pa tam bežni sledovi, ostal pa je živ spomin.

Ta spomin bodo prihodnji teden na pobudo devinsko-nabrežinske občine osvežili. Že ob petindvajsetletnici teh žalostnih dogodkov so v vseh štirih vaseh izdali spominne plošče, ki spominjajo na požig vasi, letos, ob tridesetletnici pa bodo priredili v Mavhinjah spominno svečanost s priložnostnimi govori in kulturnim programom. Predlog za spominno prireditelj izšel že pred časom v občinskem svetu in ta predlog je občinski odbor osvojil. Prireditelj bo v petek, 16. avgusta. Najprej bodo razni predstavniki položili vence pred vse štiri spominne plošče. Vence bodo položili tudi v Rižarni, kjer so bili nekateri prebivalci omenjenih štirih vasi zažgani. V popoldanskih urah pa bo na glavnem trgu pred ščo v Mavhinjah osrednja slovesnost z govori in kulturnim sporedom. S tem se bodo ljudje teh krajev, in z njimi vsa zamejska narodnostna skupnost, oddolžili spominu na tragične dogodke pred tridesetimi leti ter obeh potrdili svojo navezanost na narodna načela, ki so jih preplajala med NOB in jih preplajajo še danes.

PO ENODNEVNEM IZLETU STA SE VRAČALA DOMOV

Pri prometni nesreči blizu Lignana Tržačana zgorela v razbitinah avta

Umrl je tudi voznik avta iz Vicenze, ki se je zaletel v tržaško vozilo

Prejšnjo noč sta dva mlada Tržačana izgubila življenje pri strahoviti prometni nesreči, ki se je pripetila na cesti med Lignanom in Latisano: v njun avtomobil je trčil avto iz Vicenze, tako da ga je vrglo s ceste v jarek, kjer se je vnel. Oba Tržačana sta umrla v plamenih. Pozneje je umrl tudi voznik avta, ki je zakrivil nesrečo, 28-letni Sergio Giaretta iz Sovizze pri Vicenzi.

Trčanje je bilo silovito: giulio je vrglo s ceste v jarek, kjer so plameni v hipu zajeli vozilo in oba nesrečarja Tržačana. Prvi reševalci so bili brez moči: znali so se pred zoglenima truploma Borghesija in Barovine. Hudo poškodovan je bil voznik iz Vicenze, ki so ga naložili na rešilni avto Rdečega križa, vendar je umrl preden so ga pripeljali v videmsko bolnišnico.

Požar je uničil vse dokumente v giuliju, tako da do včeraj opoldne niso spoznali žrtve. Na podlagi številne evidenčne tablice so izsledili lastnico avta, Borghesijevo mater, ki je v Latisani prepoznala sina in kmalu nato pa je sestra spoznala tudi drugo žrtvo strahovite nesreče, Renato Barovina.

Nesreči na delu brez hušjih posledic Med delom v gradbišču v Ulici Rossi na Pantalejmu se je resno ranil 54-letni delavec Stanislav Smotlak iz Doline 163. Upravljaj je električno žago, ko mu je palec leve roke zdrsil pod nabrušeno rezilo. V bolnišnico so ga odpeljali z avtom podjetja Peralma, pri katerem je zaposlen. Sprejeli so ga v ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v enem mesecu.

Prav toliko časa se bo moral zdraviti tudi 22-letni pristaniščnik Fulvio Corrente iz Ul. Pittoni 9, ki je med delom v Starem orisnišču zdrsil na oljnatem madežu in padel, pri čemer si je zlomil levo roko na dveh mestih. Na zdraviljenje so ga sprejeli v ortopedskem oddelku glavne bolnišnice, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtom pristaniške ustanove.

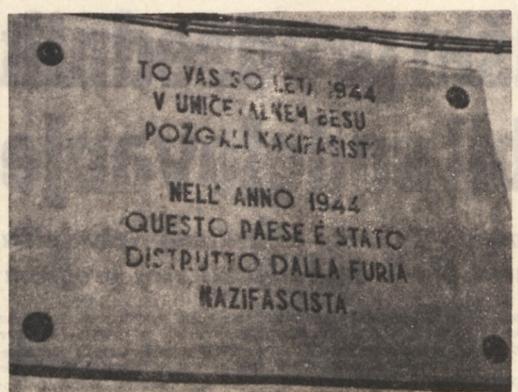

Razna obvestila Pokrajinsko združanje rejcev obveščava svoje člane, da bodo uradi združenja zaprti zaradi dopusta od 5. do 18. avgusta. Prostori Glasbene matice bodo zaprti od 12. do 24. avgusta 1974. Tajništvo.

BRIDKI SPOMINI NA NEKDANJE TRAGIČNE DOGODKE

Pred 30 leti so nacifašisti požgali 4 slovenske vasi v nabrežinski občini

Dan po velikem šmarnu leta 1944 so gorele Mavhinje, Cerovlje, Vižovlje in Medja vas - V petek spominna svečanost v Mavhinjah

Spominne plošče pričajo o krutosti okupatorja

kupatorjeva opozorila, bomo vaše vasi do tal požgali in ljudi odgnali.

Ali se ta huda grožnja danes uresničuje, je završalo med zbeganimi vasičani, ko so se na stroga brezčutna povelja nemških častnikov zgrinjali na glavnem vaškem trgu. Hiše so se naglo praznile. Tudi živina je morala s hlevov. Dvajset minut časa so določili, da si je vsakdo naložil na voz ali ramena to, kar mu je bilo najdražje, da je še enkrat sezul v objem sina, matere, moža pred dolgo in mučno potjo v neznanje. In že se je skruseni sprevod s težkim zbeganim korakom pomaknil pod eno bajonetov proti Sesljanu. Z obrazov sta odsevala tesnoba in strah in se spajala s pridruženimi vzdihni ter jokom otrok in žena. Celo živina je nekam nenavaden opeljala z glavami mukala, kot bi vnaprej čutila, da se s te poti ne bo več vrnila.

Nato je prebujajoča zora vzplamnela kot še nikoli. Njeni osvežujoči svetlobi se je pomešala svetloba ognja. Visoki oblaki temnega dima so se dvignili proti nebu in ljudi v sprevodu je še bolj stisnilo pri srcu in živina je v sebi glasneje zamukala. Mavhinje, Cerovlje, Vižovlje in Medja vas so bile v plamenih. Tekel je 16. avgust 1944, datum, ki ga v teh krajih nihče ne more pozabiti.

Vasi so danes spet pokonci. Po dolgem tavanju od tega do onega so rodnika, prijatelja in znanca, kolikor jih nacifasistični krivniki niso odgnali v Nemčijo, so se ljudje vračali med požigane domove ter jih v presledkih obnovili. Vasi so zadržale prenovljeno lice in življenje je umirjeno steklo naprej. Od nekdanjih goristi so ostali le tu pa tam bežni sledovi, ostal pa je živ spomin.

Ta spomin bodo prihodnji teden na pobudo devinsko-nabrežinske občine osvežili. Že ob petindvajsetletnici teh žalostnih dogodkov so v vseh štirih vaseh izdali spominne plošče, ki spominjajo na požig vasi, letos, ob tridesetletnici pa bodo priredili v Mavhinjah spominno svečanost s priložnostnimi govori in kulturnim programom. Predlog za spominno prireditelj izšel že pred časom v občinskem svetu in ta predlog je občinski odbor osvojil. Prireditelj bo v petek, 16. avgusta. Najprej bodo razni predstavniki položili vence pred vse štiri spominne plošče. Vence bodo položili tudi v Rižarni, kjer so bili nekateri prebivalci omenjenih štirih vasi zažgani. V popoldanskih urah pa bo na glavnem trgu pred ščo v Mavhinjah osrednja slovesnost z govori in kulturnim sporedom. S tem se bodo ljudje teh krajev, in z njimi vsa zamejska narodnostna skupnost, oddolžili spominu na tragične dogodke pred tridesetimi leti ter obeh potrdili svojo navezanost na narodna načela, ki so jih preplajala med NOB in jih preplajajo še danes.

TELEVIZIJSKA PRIREDBA TOLSTOJEVEGA ROMANA

V Trstu so posneli več prizorov «Ane Karenine»

Skupino je mitolo le to, da so v največji vročini igrali v zimskih oblačilih

Bivša «avstro-ogrsko» železniška postaja na Trgu Campo Marzio se je kar čez noč spremenila v moskovsko postajo «fin de siecles», mala postaja pri Rocolu je postala petrograjski kolodvor in tuji «fajeri» gledališča Verdi ter grško-pravoslavna cerkev na nabrežju sta zadobila značilno podobo nekdanjega petrograjskega vzušja. To podobo je poživila množica zdaj razkošno oblečenih dam in plemečev, zdaj potepuhov in nepridipravov, zdaj carskih častnikov ali preprostega delavskega in kmečkega ljudstva.

Gledališča

ROSSETTI Drevi ob 21. uri bo zadnja ponovitev Pietrijeve opere «Izgubljena ženska», medtem ko se bodo od jutri dalje vrstile ponovitve Kalmannove opere «Grofica Marica». Jutrišnja predstava se bo začela ob 18. uri.

Kino

Miramarski park - Predstava «Lurči in zvoki»: Danes zvečer dve predstavi «Il sogno imperiale di Miramar» (v italijanski) ob 21. uri in 22.15. Avtovbis iz Ul. Beccaria ob 20.00 in 21.15, iz miramarskega parka ob 22.15 in 23.30 z vmesnimi postajami. Ariston - L.N.C. - 21.30 «Spavento tapasser». V glavni vlogi igra Al Pacino. Barvni film. Nazionale 16.00 «Horror express». Igrata C. Lee in T. Savalas. Barvni film. Prepevano mladini pod 14. letom. Excelsior 16.00 «L'assassina ha riservato nove poltrone». Igrata Rosanna Schiaffino in Chris Avram. Barvni film. Prepevano mladini pod 18. letom. Grattaccio 16.30 «L'Invasione marto attacca terra». Znanstvenofantastični film v barvah. Fenice Zaprti zaradi popravil. Eden 16.30 «Il laureato». V glavni vlogi Daustin Hoffman in Anne Bancroft. Barvni film. Ritz 16.30 «Si può fare amico». Igra Bud Spencer. Barvni film. Aurora 16.30 «La collera del vento». Barvni film, v katerem igra Terence Hill. Capital 16.30 «Oggi i misterioni». Barvni film. Cristallo 16.30 «Montecarlo». Barvni film. Impero Zaprti zaradi počitnic. Filodrammatico 16.30 «Erica un soffio di perversa sensualità». Barvni film. Prepevano mladini pod 18. letom. Moderno 16.30 «L'uomo che non seppe tacere». V glavni vlogi Lino Ventura. Barvni film. Ideale 16.30 «Il corsaro nero». Igrajo Terence Hill, Bud Spencer in Silvia Monti. Barvni film. Vittorio Veneto 16.15 «Chi ucciderà Charles Warwick?». Barvni film. Prepevano mladini pod 14. letom. Abbazia 16.30 «A viso aperto». Rock Hudson in Dean Martin. Barva kavbojka. Astra 16.30-21.45 «Il ponte sul fiume Kwai». V. Holden in A. Guinness. Barvni film. Kino Izola 19.00-21.00 Ana med volkov. Španski barvni film. Igra Geraldine Chaplin. Režija Carlos Seura.

Hlavaty razstavlja akvarele v Lipici

V galeriji hotel «Maestros» v Lipici bodo danes ob 18. uri (po jugoslovanskem času) odprli razstavo akvarelov Roberta Hlavatyja. Razstava bo odprta do 25. avgusta.

TRETTJA OPERETA V ROSSETTIJU

Prodoren uspeh «Grofica Marice»

Kot je bilo pričakovati spricho izbrane zasedbe glavnih vlog, režiserja Polija, dirigenta Oskaria Danona in zlasti nenadkriljivega koreografa Landija, je sinočnja tretja premiera letošnjega operetnega festivala, popularne Kalmannove «Grofice Marice», doživela od vseh treh letošnjih operet najprodornejši uspeh. Do zadnjega kotička polno gledališče «Rossetti» je skozi obe dejanji kar venomer na odprti sce-

Tajništvo SLOVENSKEGA GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA bo do 31. avgusta uradovalo samo od 8. do 13. ure.

AVDITORIJ PORTOROŽ

POLETJE 74 TV SPEKTAKEL «PORTOROŠKA NOČ» Portorož, Avditorij, 10. avgusta ob 21.00 PORTOROŠKA NOČ Z OGNJEMETI Portorož, obala, 11. avgusta ob 21.00 PREDPRODAJA VSTOPNIC dan pred prireditvijo pri blagajni Avditorija v Portorožu in v turističnih poslovalnicah v kraju prireditve. Telefonske rezervacije vstopnic in vse informacije glede prireditve: Zavod za turizem, Portorož, Biro za prireditve, Portorož, Avditorij, tel. (066) - 73569

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE, TRŽAŠKA KREDITNA BANKA TRST - UL. F. FILZI, 10 - tel. 38-101, 38-045 URADNI TEČAJ BANKOVCEV Ameriški dolar 658.— Funl sterling 1551.— Švicarski frank 220,25 Francoski frank 137.— Nemška marka 252.— Avstrilski šiling 35,50 Dinar dobnl 41,50 dobnl 41,50

MENJALNICA vseh tujih valut

LEKARNE V OKOLICI Boljunec (tel. 228-124), Bazovica (tel. 226-165), Opčine (tel. 211-001), Prosek (tel. 225-141), Božje polje - Zgonik (tel. 225-590), Nabrežina (tel. 200-121), Sesljan (tel. 209-197), zavljje (tel. 213-137), Milje (tel. 271-124).

Novoporočencema LILIJANI KRALJ in VLADIMIRU BUDINU Iskreno čestitajo tovariši in prijatelji.

Z RAZGOVOROV NA DEŽELNI RAVNI VLOGA IN POMEN ŠOLE ZA SOCIALNE DELAVCE

Srečanje predsednika višje šole za socialne delavce dr. Zanettija z deželnim odbornikom Romanom

Sedanji položaj, dejavnost in perspektive višje šole za socialne delavce, je bila tema razgovorov med deželnim odbornikom za delo, socialno skrbstvo in poklicno usposabljanje Romanom ter predsednikom tržaške pokrajine, ki je tudi predsednik omenjene šole, dr. Zanettijem. Slednji je poudaril pomen, ki ga ima tovrstno poklicno usposabljanje za razvoj socialnega skrbstva v naši deželi. Ta služba, ki je eden od temeljev družbene ureditve v družbeno razvitejših državah, je pri nas še v zacetkih, vendar bi morala postati s korenito preureditvijo socialnega skrbstva pomemben dejavnik. V tem okviru je treba zato tudi šolo za socialne delavce primerno ovrednotiti.

Deželni odbornik Romano je s svoje strani zagotovil, da se deželna uprava zaveda potrebe po razvoju tovrstnega poklicnega usposabljanja v perspektivi razvoja socialnega skrbstva ter obenem obljublja, da bo dežela poskrbela ne le za zagotovitev harmonične kontinuitete v dejavnosti višje šole za socialne delavce, temveč tudi za razširitev te pobude v širšem deželnem merilu.

Danes se v Zgoniku poročita tovariša LILIJANA KRALJ in LADI BUDIN Obilo sreče v skupnem življenju jima želi sekcija KPI «Just Pegani» - Zgonik.

Astronomska cena okusne «orade»

Zlatobrov - po domače ovrata ali orada - je izmed boljših, če ne najboljših rib na tržaškem ribjem trgu. Meso je sicer nekoliko suho, toda večja tržaška kuharica zna narediti iz njega najboljšo ribjo jed, ki komaj zaostaja za brancinom in zobacem. Seveda pa kuharica mora biti ne samo vešč, pač pa tudi pečna, saj so te okusne, ploščate ribe presegle astronomske meje 10 tisoč lir za kilogram

Urniki trgovin za veliki šmarn

Ponedeljek, 12. avgusta: trgovine tekstilnega sektorja ter drugega blaga bodo zaprte ves dan, kot predvideno po sindikalnem sporazumu. Trgovine jectiv bodo odprte po običajnem dopoldanskem urniku.

Sreda, 14. avgusta: trgovine tekstilnega sektorja ter drugega blaga bodo odprte po običajnem urniku, trgovine jectiv (vključno drogerije) pa bodo odprte tudi v popoldanskih urah.

Četrtek, 15. avgusta: vse trgovine bodo zaprte.

ZAČETEK RAZPRAVLJANJA O ZAKONU O NAJEMNINAH

Zamrznitev najemnin bo trajala do 30. junija prihodnjega leta

Senat bo izrekel glavno besedo pred 18. avgustom - Zakon zanima okrog 20 milijonov Italijanov

Od ponedeljka naprej je v teku zadnji del dolge poti za dokončno odobritev novega zakona o najemninah. V Italiji je okrog 20 milijonov stanovančev, ki imajo v najemu stanovanje in ki se jih torej ta zakon neposredno tiče.

Predvsem je važno to, da zakon predpisuje, da ne more nihče popraviti najemnine stanovanj do 30. junija prihodnjega leta. Za hotela, penzije in druga prenočišča pa je ta meja podaljšana do 31. decembra istega leta. Druga važna stvar je ta, da bodo veljale nove odločbe za tiste najemnike, katerih čisti letni dohodek ne presega 4.000.000 lir, kot izhaja iz dopolnilnega davka iz leta 1972.

Lastniki lahko povpišajo najemnine le v primeru, če je do sedaj še ni bilo mogoče, ker je tako dolževalca zaskočilo, vsekakor pa ne smejo povpišati presegati 20 odstotkov pri tistih pogodbah, ki so jih sklenili pred 1. marcem 1947 oziroma 10 odstotkov pri pogodbah iz obdobja med 1. marcem 1947 in 31. januarjem 1953. Vendar pa ti odloki ne veljajo za primere tistih stanovančev, katerih čisti letni dohodek (ki izhaja iz dopolnilnega davka iz leta 1972) ne presega 1.200.000 lir. Sicer pa imajo ti najemniki pravico, da zahtevajo, da jim lastnik vrne, če so morali plačevati višjo vsoto, kot jo predvideva zakon.

Najemnine, ki izhajajo iz pogodb, ki so bile sklenjene med 1. januarjem 1953 in 30. novembrom 1969, morajo ostati nespremenjene. Tudi v tem primeru morajo tisti, ki dajejo stanovanje v najem, vrniti tisto vsoto, ki je preselila najemniko, ki jo je določevala prvotna pogodba in to za vse mesece, v katerih so prejemale višje zneske.

Kar pa se tiče najemnin, ki jih lahko znižajo, je vprašanje bolj zapleteno. Če je bila pogodba sklenjena med 1. decembrom 1969 in 1. januarjem 1971, bo morala najemnika odgovarjati tisti, ki je bila zahtevana v pogodbi 1. januarja 1971, pa čeprav je v tistem času stanoval tam drug najemnik. Če pa je gospodar povpišal najemniko, ki je bila sklenjena v tem času, ne sme povpišek presegati 10 odstotkov prvotne vsote. Kot primer lahko navedemo tega: nekdo je vzel v najem stanovanje med 1. decembrom 1969 in 1. januarjem 1971 za 50.000 lir mesečno. To vsoto mu je gospodar povpišal na 80.000 lir. Stanovalec bo moral plačevati največ 55.000 lir, kar je za točno 10 odstotkov več kot 50.000 lir. Obenem pa lahko zahteva, da mu povrne 25.000 lir za

vsak mesec, ko je plačal 80.000 lir. Za stanovanja, ki so bila oddana v najem po 1. januarju 1971, ne velja noben povpišek in mora ostati najemnina enaka tisti, ki jo je stanovalec plačeval v začetku.

Tisti, ki dajejo stanovanje v najem, ga ne morejo odpovedati do 30. junija 1975. Izjema velja le za primere, ko lahko dotični dokaže, da nujno potrebuje stanovanje tako zase kot za sinove ali pa za starše.

Končno še besedo o pogodbah za stanovanja, ki so bila dograjena oziroma dana v najem po 1. januarju 1973. Prvotnega zneska, ki ga je določevala pogodba, ne more gospodar povpišati. V načrtih je bilo, da bo v tem primeru zakon dopuščal znižanje najemnine za 10 odstotkov, žal pa do tega ni prišlo. O tem je dal izjav tudi enotni vsedržavni sindikat stanovančev (SUNIA).

ki je ostro kritiziral vlado, ker ni sprejela tega določila.

Tržaški župan je sprejel nove ukrepe zaradi gostega prometa po Miramarskem drevoredu in zaradi nujnosti parkirnih prostorov za motorna vozila v bližnjih ulicah.

Med Trgom Libertà in Rojanskim trgom, na strani lihih hišnih števil in med stopniščem Belvedere ter Rojanskim trgom, na strani sodih števil, bo prepovedano parkiranje. Le za nakladanja in razkladanja se bodo lahko vozila ustavila za največ 15 minut in to v naslednjih urah: od polnoči do 7.30, od 8.30 do 11.30 ter od 14. do 17.

Postavili pa bodo tudi parkirna prostora za motorna vozila v Ul. Somma na strani lihih števil in v Ul. Leopardi na strani sodih števil.

PO DOLGEM ZAVLAČEVANJU

Gradnja šolskega poslopja v Slivnem je zagotovljena

Zaradi prenizke izklicne vsote se ni nobeno podjetje udeležilo dražbe

Slivenski otroci bodo končno imeli svojo osnovno šolo. Pred kratkim so bila dela za gradnjo šole namreč oddana na dražbo. Šolo bo gradilo podjetje Porfirio, ki je zahtevalo za dela 85 odstotkov, ali 12 milijonov več od vsote, ki jo je predvidevala ustanova ISES, ki skrbi za gradnjo šolskih objektov v Italiji.

Birokratska pot, ki je bila potrebna za oddajo del na dražbi, je bila zelo dolga. Prvič so razpisali dražbo za vsoto 12 milijonov lir, vendar se temu razpisu ni odzvalo nobeno podjetje. Povedati je treba, da v tej vsoti ni všteta nakup zemljišča, za katerega je poskrbela uprava devinsko-nabrežinske občine. Ker se te dražbe ni udeležilo nobeno podjetje, je podjetje ISES razpisalo drugo dražbo s sklicno ceno 15 milijonov lir. Tudi te dražbe se ni odzvalo nobeno podjetje, kajti vsota je bila po mnenju izvedencev prenizka. Zato je bilo potrebno zasebno pogajanje, vendar so nastale težave, ker so taka pogajanja običajno zelo dolga

in težka ter se jih družba ISES nerada poslužuje. Zato je bila potrebna odločna volja devinsko-nabrežinske uprave, ki je zahtevala čimprejšnji začetek del, kajti stara stavba, v kateri se sedaj učijo slivenski otroci, je dotrajana in nehišgenska. V zadnjem šolskem letu pa je bilo v Slivnem večje število otrok in sta bila potrebna dva razreda. Zaradi izrednih težav pri iskanju prostora, se je začel pouk sprva v neprimernih prostorih - kuhinji stare šolske stavbe. Ta prostor je bil precej vlažen in temen, torej povsem neprimeren za pouk. Šele kasneje so po prizadevanju občinskih upraviteljev našli drug prostor, kjer so zasilno namestili enega od obeh razredov.

Kaže torej, da je vprašanje rešeno. Povpišek, ki ga je zahtevala družba Porfirio, je zagotovilo skrbništvo za javna dela. Sedaj je potreben le še dekret o priznanju povpiška, nakar bodo lahko začeli z deli. (Na sliki stara slivenska šola).

POLETNO RAZDOBJE NI POMIRILO ODNOSOV MED STRANKAMI

PSI pojasnil razloge za svoj popoln umik iz uprav levosredinske koalicije

Določeni krogi v KD se hočejo polastiti vodilnih mest v javnih gospodarskih ustanovah in v strokovnih združenjih

Sredi največje vročine so demokristjani in socialisti povlekli meče iz nožnic ter jih zavhteli nad nasprotnikovimi glavami. Čeprav dopustniško razdobje se traja, bitka ne kaže znakov pomirjenja. Na eni in na drugi strani pojasnjujejo svoje ravnanje z dolgi tiskovnimi sporočili, v katerih je vedno servilno na krožniku vse, kar ne gre in zaradi česar se je razvezal pred devetimi leti sklenjeni zakon med partnerji leve sredine, med KD, PSI, PSDI in SDZ.

Pokrajinsko tajništvo PSI je večeraj z dolгим stališčem pojasnilo svoj izstop iz goriškega občinskega odbora ter s tem odgovorilo na županovo obžalovanje spriču odhoda predstavnika PSI. Socialistični stranki se po bratovščini leve sredine v Gorici prav nič ne stoji ter ugotavlja, da so daleč časi, ko je bila prisotnost PSI v odboru koristna in ko je delavski razred, za njim pa tudi slovenska narodnostna skupnost, prvič po porazu fašizma spet vzel v svoje roke vzvode oblasti in odločanja. Medtem se je pripetilo marsikaj takšnega, kar je koristilo socialistični stranki, kakor na primer socialdemokratski razkol in poznejši volilni uspehi PSI.

Ko so leta 1970 spet obnovili levo sredino, oziroma ni bilo več tisto iz leta 1965. Zaradi uspehov PSI v državi se je KD na vsedržavni kot na krajevni ravni obrnila k starim vzorom. Tako imenovana demokristjanska levica je onemogočila levosredinsko sodelovanje. Ker volniki nanje niso bili pripravljeni, je prišlo do razumljivih zastojev v prometu. Iz zagate so soferjem in pešcem pomagali mestni stražniki in so upravljali vsak semafor. Delovanje semaforov sodi v poskusno fazo ter bo samo občasno; medtem se bodo v občinskem odboru dokončno dogovorili, kako naj delujejo.

Semafori pa ne bodo edina novost na Travniku. Že več mesecev v en dan preizkušajo delovanje semaforov. Ker volniki nanje niso bili pripravljeni, je prišlo do razumljivih zastojev v prometu. Iz zagate so soferjem in pešcem pomagali mestni stražniki in so upravljali vsak semafor. Delovanje semaforov sodi v poskusno fazo ter bo samo občasno; medtem se bodo v občinskem odboru dokončno dogovorili, kako naj delujejo.

Na pokrajinski ravni je KD izgubila sponzoriranje do zavestnikov in do opozicij, kakršnega je kazala v poprejšnjih upravah. Takšen preokret se je najbolj izkazal pri izbiri komisije za namestitev direktorja psihiatrične bolnišnice, kjer je večinska stranka glasovala po svoji disciplini glasoval s KD. Zaradi nesposobnosti krajevnih demokristjanov, da bi izvajali svoj vpliv v deželi in v Rimu, se je zaustavila akcija za odprte mednarodnega mejnega prehoda. To vprašanje najvišje osvetluje novica, ki so jo goriški upravitelji poslali na pogovoru s predstavniki novogoriške občine, češ da je jugoslovanski zunanji minister že pred dvema letoma vprašal ministra Mora, kako je z avtocestnim terminalom Vileš - Gorica in z mejnim prehodom, vendar Moro vse do danes ni dal odgovora.

Ker občinska uprava razvoju vasi podreja mestu, se pojavlja v predmestjih nezadovoljstvo ter težnje po odcepitvi v štandreu in Ločniku, nekdanjih samostojnih občin. Konzultna za manjšinska vprašanja, ki je nastala na predlog PSI, se še ni sestala zaradi tega, ker občina ni imenovala svojih predstavnikov. Tudi rajonski sveti nastajajo z zakasnitvijo.

V zadnjem razdobju določeni krogi v KD skušajo seči po vseh javnih gospodarskih središčih in tudi po vodstvu nekaterih strokovnih združenj. Na takšen način se hočejo polastiti dejanskega vodstva poskoškega političnega in gospodarskega življenja ter hočejo prepustiti krajevnim ustanovam, ki so najvišji izraz demokracije, podrejeno vlogo. Za takšen razvoj dogodkov so krivi socialni demokristi, ki se zadovoljujejo z mesti v podvladavi, da zadovoljuje potrebam svoje klientele. Sokrivce za takšno razmerje pa je tudi Slovenska demokratska zveza, ki na občini protestira zaradi upravičenih težav kmetov v štandreu, na pokrajini pa odobrava demokristjansko ravnanje ter s svojim odločnim in nekoristnim glasom podpira levosredinski odbor.

«Socialisti niso mogli biti soodgovorni za takšen nazadnjaški razvoj dogodkov,» ugotavlja tiskovno sporočilo PSI v svojem sklepnem delu.

Goriška prefektura je meseca julija odvzela 11 voznih dovoljenj, in sicer 5, ker se vozniki niso prijavili k izpitu, 4, zaradi prometnih

nesreč, ki so povzročile hude ali celo smrtne poškodbe, ter 2, ker voznika nista opravila izpita.

Poslovanje trgovin ob velikem šmarnu

V razdobju velikega šmarna bodo trgovine v goriški pokrajini poslovale takole:

V ponedeljek, 12. avgusta: trgovine, ki imajo ob ponedeljkih tedenski počitek, so lahko tudi zaprte.

V torek, 14. avgusta: vse trgovine bodo poslovale po običajnem urniku, mesnice bodo odprte tudi v popoldne, mlekarne in pekarnice pa bodo prodajale blago tudi za naslednji dan.

Sreda, 15. avgusta: za veliki šmarni bodo zaprte vse trgovine, izjema bodo samo cvetličarne, ki bodo odprte v dopoldanskih urah.

Petek, 16. avgusta: na področju Gorice, Gradišča in Krmina bodo zaprte vse trgovine, le pekarnice in mlekarne bodo odprte od 7. do 12.30. V četrtek bodo odprte samo tiste bencinske črpalke, ki sodijo v D skupino.

Goriška knjižnica in pokrajinski zgodovinski arhiv bosta zaradi počitnice zaprta od 10. do 25. avgusta, medtem, ko bo po običajnem urniku odprt javnosti mestni muzej v palači Attens.

bodo prodajale blago tudi za naslednji dan.

Sreda, 15. avgusta: za veliki šmarni bodo zaprte vse trgovine, izjema bodo samo cvetličarne, ki bodo odprte v dopoldanskih urah.

Petek, 16. avgusta: na področju Gorice, Gradišča in Krmina bodo zaprte vse trgovine, le pekarnice in mlekarne bodo odprte od 7. do 12.30. V četrtek bodo odprte samo tiste bencinske črpalke, ki sodijo v D skupino.

Goriška knjižnica in pokrajinski zgodovinski arhiv bosta zaradi počitnice zaprta od 10. do 25. avgusta, medtem, ko bo po običajnem urniku odprt javnosti mestni muzej v palači Attens.

ZENKRAT SAMO POSKUSNO DELOVANJE

Na Travniku so prižgali semafore: poslej bo promet manj kaotičen

Parkirišče bodo nekoliko povečali, okoli Neptunovega vodnjaka pa bodo uredili park

Prejšnji dan so na Travniku za en dan preizkušali delovanje semaforov. Ker volniki nanje niso bili pripravljeni, je prišlo do razumljivih zastojev v prometu. Iz zagate so soferjem in pešcem pomagali mestni stražniki in so upravljali vsak semafor. Delovanje semaforov sodi v poskusno fazo ter bo samo občasno; medtem se bodo v občinskem odboru dokončno dogovorili, kako naj delujejo.

Semafori pa ne bodo edina novost na Travniku. Že več mesecev v en dan preizkušajo delovanje semaforov. Ker volniki nanje niso bili pripravljeni, je prišlo do razumljivih zastojev v prometu. Iz zagate so soferjem in pešcem pomagali mestni stražniki in so upravljali vsak semafor. Delovanje semaforov sodi v poskusno fazo ter bo samo občasno; medtem se bodo v občinskem odboru dokončno dogovorili, kako naj delujejo.

Na pokrajinski ravni je KD izgubila sponzoriranje do zavestnikov in do opozicij, kakršnega je kazala v poprejšnjih upravah. Takšen preokret se je najbolj izkazal pri izbiri komisije za namestitev direktorja psihiatrične bolnišnice, kjer je večinska stranka glasovala po svoji disciplini glasoval s KD. Zaradi nesposobnosti krajevnih demokristjanov, da bi izvajali svoj vpliv v deželi in v Rimu, se je zaustavila akcija za odprte mednarodnega mejnega prehoda. To vprašanje najvišje osvetluje novica, ki so jo goriški upravitelji poslali na pogovoru s predstavniki novogoriške občine, češ da je jugoslovanski zunanji minister že pred dvema letoma vprašal ministra Mora, kako je z avtocestnim terminalom Vileš - Gorica in z mejnim prehodom, vendar Moro vse do danes ni dal odgovora.

Ker občinska uprava razvoju vasi podreja mestu, se pojavlja v predmestjih nezadovoljstvo ter težnje po odcepitvi v štandreu in Ločniku, nekdanjih samostojnih občin. Konzultna za manjšinska vprašanja, ki je nastala na predlog PSI, se še ni sestala zaradi tega, ker občina ni imenovala svojih predstavnikov. Tudi rajonski sveti nastajajo z zakasnitvijo.

V zadnjem razdobju določeni krogi v KD skušajo seči po vseh javnih gospodarskih središčih in tudi po vodstvu nekaterih strokovnih združenj. Na takšen način se hočejo polastiti dejanskega vodstva poskoškega političnega in gospodarskega življenja ter hočejo prepustiti krajevnim ustanovam, ki so najvišji izraz demokracije, podrejeno vlogo. Za takšen razvoj dogodkov so krivi socialni demokristi, ki se zadovoljujejo z mesti v podvladavi, da zadovoljuje potrebam svoje klientele. Sokrivce za takšno razmerje pa je tudi Slovenska demokratska zveza, ki na občini protestira zaradi upravičenih težav kmetov v štandreu, na pokrajini pa odobrava demokristjansko ravnanje ter s svojim odločnim in nekoristnim glasom podpira levosredinski odbor.

«Socialisti niso mogli biti soodgovorni za takšen nazadnjaški razvoj dogodkov,» ugotavlja tiskovno sporočilo PSI v svojem sklepnem delu.

Goriška prefektura je meseca julija odvzela 11 voznih dovoljenj, in sicer 5, ker se vozniki niso prijavili k izpitu, 4, zaradi prometnih

nesreč, ki so povzročile hude ali celo smrtne poškodbe, ter 2, ker voznika nista opravila izpita.

Prejšnji dan so na Travniku za en dan preizkušali delovanje semaforov. Ker volniki nanje niso bili pripravljeni, je prišlo do razumljivih zastojev v prometu. Iz zagate so soferjem in pešcem pomagali mestni stražniki in so upravljali vsak semafor. Delovanje semaforov sodi v poskusno fazo ter bo samo občasno; medtem se bodo v občinskem odboru dokončno dogovorili, kako naj delujejo.

Semafori pa ne bodo edina novost na Travniku. Že več mesecev v en dan preizkušajo delovanje semaforov. Ker volniki nanje niso bili pripravljeni, je prišlo do razumljivih zastojev v prometu. Iz zagate so soferjem in pešcem pomagali mestni stražniki in so upravljali vsak semafor. Delovanje semaforov sodi v poskusno fazo ter bo samo občasno; medtem se bodo v občinskem odboru dokončno dogovorili, kako naj delujejo.

Na pokrajinski ravni je KD izgubila sponzoriranje do zavestnikov in do opozicij, kakršnega je kazala v poprejšnjih upravah. Takšen preokret se je najbolj izkazal pri izbiri komisije za namestitev direktorja psihiatrične bolnišnice, kjer je večinska stranka glasovala po svoji disciplini glasoval s KD. Zaradi nesposobnosti krajevnih demokristjanov, da bi izvajali svoj vpliv v deželi in v Rimu, se je zaustavila akcija za odprte mednarodnega mejnega prehoda. To vprašanje najvišje osvetluje novica, ki so jo goriški upravitelji poslali na pogovoru s predstavniki novogoriške občine, češ da je jugoslovanski zunanji minister že pred dvema letoma vprašal ministra Mora, kako je z avtocestnim terminalom Vileš - Gorica in z mejnim prehodom, vendar Moro vse do danes ni dal odgovora.

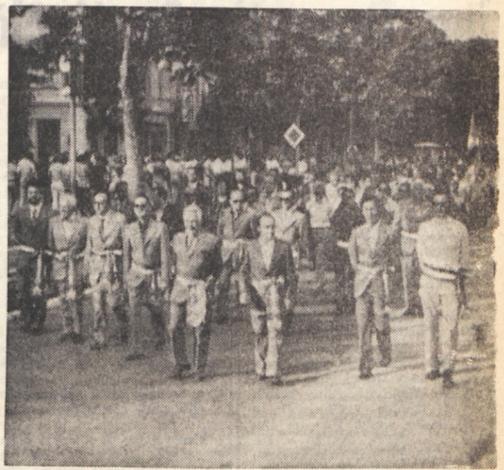
Ker občinska uprava razvoju vasi podreja mestu, se pojavlja v predmestjih nezadovoljstvo ter težnje po odcepitvi v štandreu in Ločniku, nekdanjih samostojnih občin. Konzultna za manjšinska vprašanja, ki je nastala na predlog PSI, se še ni sestala zaradi tega, ker občina ni imenovala svojih predstavnikov. Tudi rajonski sveti nastajajo z zakasnitvijo.

V zadnjem razdobju določeni krogi v KD skušajo seči po vseh javnih gospodarskih središčih in tudi po vodstvu nekaterih strokovnih združenj. Na takšen način se hočejo polastiti dejanskega vodstva poskoškega političnega in gospodarskega življenja ter hočejo prepustiti krajevnim ustanovam, ki so najvišji izraz demokracije, podrejeno vlogo. Za takšen razvoj dogodkov so krivi socialni demokristi, ki se zadovoljujejo z mesti v podvladavi, da zadovoljuje potrebam svoje klientele. Sokrivce za takšno razmerje pa je tudi Slovenska demokratska zveza, ki na občini protestira zaradi upravičenih težav kmetov v štandreu, na pokrajini pa odobrava demokristjansko ravnanje ter s svojim odločnim in nekoristnim glasom podpira levosredinski odbor.

«Socialisti niso mogli biti soodgovorni za takšen nazadnjaški razvoj dogodkov,» ugotavlja tiskovno sporočilo PSI v svojem sklepnem delu.

Goriška prefektura je meseca julija odvzela 11 voznih dovoljenj, in sicer 5, ker se vozniki niso prijavili k izpitu, 4, zaradi prometnih

Gorica obsodila fašistični atentat

Velika množica ljudi se je v četrtek udeležila profašističnega shoda, ki so ga priredile goriške ustavne sile. Na sliki vidimo množico, na čelu katere so bili župani občin iz Goriške

Obvestilo občinskega podjetja

Ne nasedajte lažnim prodajalcem!

Občinsko podjetje za vodo, plin in elektriko obvešča občane, naj ne nasedajo lažnim prodajalcem inštalaterskih naprav, ki v imenu podjetja prodajajo blago po visoki ceni. Podjetje nadalje sporoča, naj prizadejajo občani o prisotnosti teh prodajalcev takoj obvestijo agente policije, ki jih bodo primerno kaznovali.

Razna obvestila

Občinsko avtobusno podjetje išče soferja za mestni avtobus. Interesenti, ki bodo morali imeti vozniško dovoljenje vrste D in ne bodo smeli imeti več kot trideset let, naj prošnje napišejo na navadnem papirju do 2. septembra letos. Vsa podrobnejša pojasnila daje tajništvo občinskega podjetja.

Izleti

Slovensko planiško društvo v Gorici priredi 18. avgusta letos enodnevnega avtobusnega izleta na Platak (1.111 m) nad Reko. Vpisujejo na sedežu SPD, Ul. Malta 2, vsak dan od 9.30 do 12.30 do vključno ponedeljka 12. avgusta. Vsak mora prineseti s seboj potni list ali prepustnico in veljavno izkaznico.

Slovensko planiško društvo v Gorici priredi vzpon na Coglians. Vzpon bo jutri, 11. avgusta. Odhod iz Gorice ob 5. uri.

Kino

Gorica

VERDI 17.15-22.00 «Il girotondo dell'amore». M. Schneider in H. Berger. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom. CORSO 17.15-22.00 «La gang dei doberman polisce ancora». D. Mosese. Barvni film. MODERNISSIMO 17.30-22.00 «Lo scopeno scientifico». S. Mangano in A. Sordi. Barvni film. VITTORIA 17.30-22.00 «Sterminate gruppo zero». F. Testi. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom. CENTRALE 16.15-18.45-21.30 «Dove osano le aquile». R. Burton in K. Eastwood. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 18.00-22.00 «...Che forte ragazzi». Barvni film. EXCELSIOR 17.30-22.00 «Di tresette c'è ne uno, tutti gli altri son nessuno». Barvni film. PRINCIPE 18.00-22.00 «L'uccello da le piume di cristallo». Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Dolarji», ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30. SVOBODA «Rimska pošast», italijanski barvni film ob 18.30 in 20.30. DESKLE «Lopov, ki je prišel na večerjo», ameriški barvni film ob 17.00 in 20.00. RENČE «Svetlosli agent z enim črnim čevljem», francoski barvni film ob 20.00. PRVACINA Prosto.

Včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada ROJSTVA: Christian Locci, Marco Mizzon, Emanuele Franco, Marita Stolfo, Stefano Gaiardo, Federico Badiale, Veronica Volpi. DEZURNA LEKARNA V TRŽIČU Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna San Nicolò, Ul. l. maja, tel. 73232. DEZURNA LEKARNA V GORICI Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Alesani, Ulica Carducci, tel. 2268.

PROSVETNO DRUŠTVO «FRANC B. SEDEJ» V ŠTEVERJANU priredi jutri, 11. avgusta, ob 21. uri «med borovci» v Števerjanu

GLASBENO KARAVANO POLETJE 74 Z ANTENO

Sodelujejo: Mija Aleksič, Marjan Kralj, Tone Fornuzzi - Tof, Eugen Jurič, Tatjana Gros, Simeon Gogulovski, Ultra 4, Vokalji.

Toplo vabljeni!

VOZNI RED VLAKOV

Table with train routes and schedules. Columns include destination (e.g., Milan, Turin, Bologna), departure times, and train types (e.g., Direct Orient, Simplon Express).

Novi semafori na Travniku

V Ljubljani je umrl ing. Dragotin Gustinčič

Iz ljubljanskega Dela smo prejšnjo soboto in ponedeljek izvedeli, da je 2. t.m. umrl v Ljubljani, 4. t.m. pa je bil pokopan v svojem rojstnem kraju v Dolenji Košani pri Pivki ing. Dragotin Gustinčič, bivši član jugoslovanskega odbora v Nišu, delegat vukovarskega kongresa KPJ, eden ustanoviteljev komunističnega gibanja v Sloveniji, španski borec in bivši profesor univerze v Ljubljani. Doživel je zelo visoko starost 92 let.

V našem dnevniku smo že ob pokojnikovi 90-letnici objavili obširnejši življenjski (10. novembra 1972). Dragotin Gustinčič se je rodil v Ljubljani pri Pivki 5. novembra 1882. Realko je študiral v Ljubljani in v Gorici (1896-1903). Univerzo pa je študiral v različnih mestih: tehniko (1903-1906) in zemljedeljsko visoko šolo na Dunaju (1906-1909), tehniko v Zürichu (1916-1917) in prirodoslovno fakulteto univerze v Ženevi (1917-1919). Prvo politično preizkušnjo je doživel leta 1901 na dijaškem zborovanju, ko se je moral zaradi svoje odločne besede v prid združenju jugoslovanskih narodov umakniti iz ljubljanske realke.

Spomladi leta 1913 je odprl v Trstu tehnično pisarno, kamor se je pozneje leta 1920 ponovno vrnil, ga vnovič zapustil in se ponovno vrnil leta 1945. Razumljivo je torej, da se je v svojem političnem delovanju ukvarjal v precejšnji meri tudi s tržaškimi vprašanji. Zaradi tega zasluži, da se njegova vloga v delavskem gibanju podrobneje razišče, kar bo pač naloga naših političnih zgodovinarjev. Iz podatkov, s katerimi trenutno razpolagamo, naj ob pokojnikovi smrti objavimo še naslednje:

V vojnem letu 1914 je najprej odšel ilegalno v Italijo, kjer se je v Rimu srečal z dr. Trumbićem. Potem je odšel v Srbijo, kjer je bil leta 1915 do umika srbske vojske čez Albanijo na razpolago srbski vladi, saj je takrat imel za seboj že bogate politične izkušnje iz štude vskega gibanja na Dunaju, kjer je nastopal s socialističnimi idejami že pred letom 1910, ko je sprejel službo pri deželni odbor v Ljubljani. Za ta čas je bil član Jugoslovanske socialdemokratske stranke.

Po srbskem umiku preko Albanije je odšel v Švico, kjer je v letih 1916-1919 živel najprej v Ženevi, potem pa v Zürichu. Tu se je z Nikolo Smoladom izdal revijo «La Yougoslavie», v kateri se je potegoval za federativno ureditev bodoče jugoslovanske države.

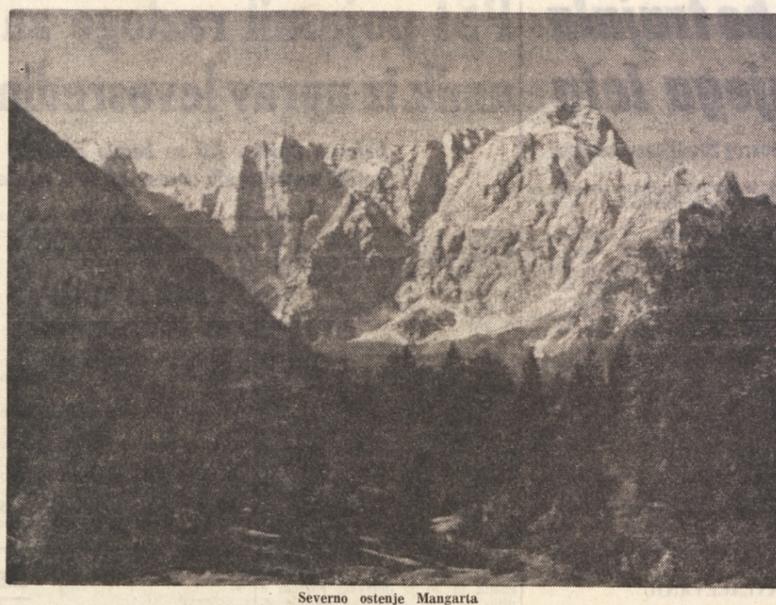
Dne 11. aprila 1920 je bil med najvidnejšimi ustanovitelji Komunistične stranke v Sloveniji, tako a je bil med tistimi delegati, na kongresu v Vukovaru, ki so se v boju proti centrami zavzemali za revolucionarni program KPJ. Od 1919 do 1920 je imel svojo lastno pisarno v Ljubljani, od 1920 do 1921 pa je služboval pri agrarni sekciji Delavskih združenj v Trstu. Od leta 1922 do 1923 je bil ravnatelj Občnega konzumnega društva v Idriji. Zaradi izgonov je moral živeti v emigraciji na Dunaju od leta 1923 do 1924. Nato se je v Ljubljano, kjer je imel od leta 1924 do šestjunaarske diktature leta 1928 svojo pisarno.

V teh letih je bil med najvidnejšimi slovenskimi in jugoslovanskimi komunisti. Na Dunaju je nekaj časa predstavljal KPJ. Udeležil se je II. in III. konference KPJ v letih 1923 in 1924. V maju je bil slovenski delegat na III. kongresu KPJ.

Leta 1929 je bil aretiran, in sicer že tretjič. V Beogradu je bil v preiskovalnem zaporu do 26. marca leta 1931, nato pa mu je sodilo sodišče za zaščito države, vendar je bil na procesu oproščen. Toda kljub temu mu je bilo življe-

IZŠLA JE ZANIMIVA GORSKA PUBLIKACIJA

Buscainijev vodič «Le Alpi Giulie»

Severno ostenje Mangarta

V založbi združenj «Club alpino italiano» in «Touring club italiano» je že pred časom izšla knjižica žepnega formata «Alpi Giulie», ki jo je priredil znani italijanski alpinist Guido Buscaini. Že pred dvema mesecema je Buscaini priredil v dvorani Trgovskega združenja srečanje s tržaškimi planinci na katerem je predstavil ta svoj vodič. Žal je naklada takoj pošla in danes je nemogoče najti na trgu. Pričakuje se ponatis. Mimogrede povedano je cena knjige zelo visoka (9.000 lir za neclane klubov CAI).

Treba je priznati, da je Buscaini s svojo zeno Silvio Meltzeltinovo (ki mu je pomagala pri vzponih, ogledih terena ter pri delu za mizo) opravil hvalevredno delo. Knjižica je kot smo dejali žepnega formata, toda šteje skoraj 500 strani. V njej je strnjen opis Julijskih Alp od zahoda do vzhoda. Kot pravi avtor sam v uvodu, je opisal v popolnosti vse smeri, plezalne in druge, v Zahodnih Julijcih, medtem se je omejil na določeno izbiro smeri in vzponov v Vzhodnih Julijcih, to je v tistem delu tega enotnega gorolja z zemljepisnega in geološkega stališča, ki spada pod Julijce.

Ko prebiramo ta bogat planinski vodič, ne moremo predvsem mimo dejstva, da je Buscaini (ki je doma iz osrednje severne Italije) posvetil veliko pozornost imenoslovju v Julijskih Alpah, bodisi zahodnih, kakor tudi vzhodnih. V zahodnih Julijcih navaja imena vrhov v treh oblikah: italijanski, slovenski in nemški. Kratak primer: gora, ki je nad Ovčjo vasjo, Jof Fuort, je po svojem imenu starega furulanskega izvora. Slovenski pastirji, pravi Buscaini, so jo imenovali Vinjska gora, kar se je pozneje skrčilo na Viš, Nemci pa so povzeli to slovensko ime ter imenovali goro Wischberg. V nekaj odstavkih Buscaini močjstrsko pove, da je Viš gora na meji dveh narodov, Italijanov (Furlanov) in Slovencev, ki so na Nemci sprejeli imenoslovje, ki so ga našli pri domačinih.

No teh primerov je mnogo. Za vse gore, poti, vzpone so navedena imena tistih, ki so se prvi povzpeli nanje.

Glede gora v Vzhodnih Julijcih, ki so pod Jugoslavijo, Buscaini navaja za področja: ki so bila pod Italijo med obema vojnama najprej slovensko ime, obda pa še italijanski. Za ostale dele Julijcev v Jugoslaviji pa navaja samo slovensko ime.

Priznati je treba, da je slovensko imenovanje pisano brez napak. Temu se ni čuditi, saj je Buscaini pomagal pri tem delu znani slovenski planinec, Tržačan rodu, Sandi Blazina, kateremu se v samem uvodu pisec zahvaljuje za sodelovanje, tako pri izbiri smeri in poti v Vzhodnih Julijcih, kakor tudi z jezikoslovnega stališča.

Naše planince in ljubitelje gora bo seveda v prvi vrsti zanimal vodič kolikor nam prikazuje Vzhodne Julijce, kamor že po stari tradiciji najraje zabajajo. Kljub skrcenim navedbam pa dobi bralec nekaj dovršene slike o gorah, ki gre do od Mangarta preko Jalovca, Razorja, Skrlatice, tja do največjačnejšega vrha vseh Julijcev, Triglavca.

NEKAJ PRAKTIČNIH NASVETOV ZA VROČE DNI

Kako ukrepamo v primeru toplotnega udara

Paziti se morajo pred njim zlasti oni, ki imajo šibko srce in visok krvni tlak - Važnost oblačenja v vročini - Najnevarnejši so vroči dnevi, ko je v zraku mnogo vlage - Svež zrak in hladna voda odlični svežilni sredstvi

Poletje nam nudi številne radeosti in užitke, sonce zveže zrak v gozdovih in ob morju, v planinah, plavanje. Telo si hladimo pod hladno prho, potem spet ogrejemo pod toplimi sončnimi žarki ter posušimo in pihljajcem, svežem vetriku. Vse to vspešuje krvni obtok, je prava gimnastika ožilja. Krvni obtok in delovanje srca se okrepi, krepi se dihanje, a v poživljeni izmenjavi plinov se kri hitreje osvobaja ogljikovega dioksida ter močnejše veže kisik. Vsa tkiva, vsi organi, vse celice se bolj bogato oskrbljuje in na tak način «molitvo» za novo energijo vse akumulirajo našega organizma ter ga usposablja za nadaljevanje življenjskega procesa in opravljanje dela. To so gotovo velike prednosti, ki nam jih prinašajo poletje, zato to obdobje tudi s polno pravico izkoristimo za obnovitev našega zdravja in delovnih sposobnosti.

Vendar poleti, pod vplivom močnih sončnih žarkov in ob povečani vlažnosti zraka, uterne priti tudi do velikih in celo za življenje nevarnih obremenitev človekovega telesa. V mislih imamo tako imenovani toplotni udar, sončarico, morebitno dehidracijo (izgubo tekočine in s tem hkrati mineralnih soli iz organizma zaradi pretiranega znojenja ali zaradi dizenterije in bruhanja).

Nastopilo je obdobje velike vročine. Živo srebro je obstalo okrog 30-35 stopinj. Reagiranje našega organizma na tako visoko temperaturo je v mnogem odvisno od sposobnosti naših organov, ki naj bi kot kakšne hladilne pravice ohranjali konstantno telesno temperaturo. Ti organi so dihalni aparat in pa centri za urejanje toplote in krvnega obtoka, ki so v možganih. Glavno obremenitev nosijo srce in žile, ki se na koži razširijo zaradi toplote, s tem pa nastopi tudi povečano izločanje znojnih žlez. Z izparevanjem znoja na koži, telo izgubi določeno količino kalorij in toplota se zmanjša. Nastopi ohlادitev. To je moč še bolje doseči, če obstaja kakšna prenikanje zraka, vetriček, ki pospešuje izparevanje na koži. Vendar, če je zrak zelo vlažen in ni v njem gibanja, telo pa je prekrito z gosto tkanino, ki ne diha, torej

osvežujoč napitek (limonado, kocko sladkorja v vodi) ali morda kavo. Vsi tisti, ki so kdaj preboleli vnetje možganov ali imajo visok pritisk, se nikakor ne smejo sončiti, ne da bi zavarovali glave, kakor se tudi morajo izogibati dela na soncu.

Spričo je poleti treba predvsem spremeniti način oblačenja. Oblačila naj bodo kar se da lahka, po možnosti izdelana iz platnenih, poroznih tkanin. Takisto naj bodo čim lažje srajce, katerih tkanina ne sme vsebovati več kot 30 odstotkov umetnih vlaken, ki preprečujejo transpiracijo. Vrhu tega tudi povzročajo alergične reakcije kože. Oblačila naj bodo dovolj široka, komodno krojena, prav tako srajce kratkih rokavov in odprtega ovratnika, ki jih je moč nositi tudi brez jopiča. Glavnik je treba pokriti s platnenim ali slamnatim pokrovilom, okrog ušes pa priporočljivo biti čez mero pretisnjen, nogavice naj bodo iz materiala, ki omogoča dihanje kože na stopalih. V dneih, ki so posebno vroči in vlažni, se je treba izogibati vožnje z javnimi sredstvi, ki ne morejo biti dovolj prezračena, kakor tudi javnih lokalov, kjer ni ventilacije. Tega, obremenitev nosijo srce in žile, ki se na koži razširijo zaradi toplote, s tem pa nastopi tudi povečano izločanje znojnih žlez. Z izparevanjem znoja na koži, telo izgubi določeno količino kalorij in toplota se zmanjša. Nastopi ohlادitev. To je moč še bolje doseči, če obstaja kakšna prenikanje zraka, vetriček, ki pospešuje izparevanje na koži. Vendar, če je zrak zelo vlažen in ni v njem gibanja, telo pa je prekrito z gosto tkanino, ki ne diha, torej

osvežujoč napitek (limonado, kocko sladkorja v vodi) ali morda kavo. Vsi tisti, ki so kdaj preboleli vnetje možganov ali imajo visok pritisk, se nikakor ne smejo sončiti, ne da bi zavarovali glave, kakor se tudi morajo izogibati dela na soncu.

Sodobni bojeviti Švedi

Obstoji mnenje, da so skandinavski ljudje po naravi zelo mirni in miroljubni. Izkušnje govore, da ni tako. Jugoslovanski Vasilij Golubovič se je znašel v švedski prestolnici Stockholm. Cisto, urejeno mesto, sodobno in najpopolnejšem pomenu te besede. Ogledoval si ga je z zanimanjem ter ugotavljal, da je njegova mimodobska izgradnja morala biti zelo dolga, načrtna. Vse je ustvarjeno skladno da so nekateri nestni predeli mesta že kar enolinski. To pa ponekikrat prelaja v monotonijo, ki človeka utruja. Pretiran red in reorganiziranost ponekikrat gresta človeku na živce. Nekega dne je Golubovič obiskal prijatelja, Jugoslavana, ki tam že dolgo živi in popolnoma obvlada švedski jezik. Skupaj sta se v tem času družila z visoko izobraženim intelektualcem. Obiskovali so muzeje, galerije, biblioteke. Ob neki priložnosti je pogovor stekel o švedskem kralju Karlu XII., znani zgodovinski osebnosti, ki se ga je prijel tudi vzdevek Veliki. Ogledali so si slike bitke pri Narvi, kjer je Karel XII. silovito potolkel ruske čarja Petra Velikega. Švedski prijatelj je z navdušenjem pripovedoval o tej bitki. Jugoslavana pa sta ga z zanimanjem poslušala. Ko pa je Golubovič vmes povprašal Šveda, če mu je kaj znano o oni drugi bitki, v kateri je Peter Veliki do konca potolkel Švede, se je Šved nenadoma razsrdil in začel v zvisnem tonu dokazovati, kako da oni priznavajo tudi poraze, čes da jim je to šola za bodočnost.

Po tem sodeč Švedi predvsem niso vsi tako flegmatični, kot o njih govori drugi pa so, tako se zdi, silno občutljivi, na svoj ponos in slavo dajo mnogo, zlasti, če je vse to povezano z vojaško tradicijo iz njihove zgodovinske preteklosti. Morda so preved časa živeli v miru in čutijo zdaj željo, da se tudi v tem pogledu ponovno uveljavijo. Toda to bi držalo prejokne za to določeno sloj švedske družbe, tisti, ki se nima vsako dnevno ubadati s perečimi življenjskimi problemi in se od samega dolgočasia ozira po najrazličnejših pustolovščinah. Nemara je tudi na Švedskem se marsikdo, ki mu močno imponira avtoriteta sile, orožja in, seveda — slave.

Ko umre «najboljši prijatelj»

Razen mačk, opic, kanarčkov in drugih živali ima argentinska prestolnica še okrog 2,5 milijona psov. Na dan jih povprečno pogine šeststo. Tako nastopijo precejšnje težave z odvozom mrhovine, ker bi sicer ljudje pogumle živali enostavno odvržli na smetišče. Nekdo se je spomnil in v mestni četrti Palermo uredil pasje pokopališče. Pogreb psa bo stal okrog 250 dolarjev. Robert Berghams — tako se imenuje podjetni človek — je mnenja, da je «najboljši prijatelj človeka» vreden vsekakor te žrtve.

RADIO VELE-TELE-IZIJA

SOBOTA, 10. AVGUSTA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 17.30 PROGRAM ZA MLADINO
Razne igre v hribih, pri jezerih in pri morju
- 18.45 *Ridolini strojevodja*
- 19.00 IZZREBANJE LOTERIJE
- 19.05 *Sedem dni v parlamentu*
- 19.30 *Nabožna oddaja*
- 19.45 *Športni dnevnik*
Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 SENZA RETE
Otroški obraz z velikimi, od nekakega stalnega začudenja široko odprtimi očmi in vedno rahlo odprtimi ustnicami, kot da se bodo zdaj zdej razpotegnile v dobrodušen nasmešek — takšen bi lahko bil kratak opis Gigliole Cinquetti, ki danes zvečer nastopa kot protagonistka oddaje Senza rete. Deset let že dosega uspeh za uspehom, nešteto krat je bila med prvimi in tudi zmagovalka v Sanremu, in ne samo tu, tudi na Evrofestivalu kot predstavnice Italije, kjer je zmagala s popularno «Non ho l'età», letos pa je dosegla drugo mesto potem ko je kot edina ženska, skupaj z Dalido, zmagala na Canzonissimi. Desetine in desetine uspehov je bila dosegla ne samo v Italiji, tudi v Franciji, v Španiji, na Angleškem. In še bi tako lahko nadaljevali, zakaj to veronsko deklet, kot da je neke odkril nekakšen čudežen ključ, ki ji odpira vsa vrata do uspehov. Tudi se zdi, da se jim ne namerava odpovedati. Tudi to pot bo nastopila s svojimi izkušnjami in glasom, ki se zdi, da se bo vsak čas pretrgal od ganjenosti, skupaj s Peppinom Gagliardijem, večnim drugim na raznih italijanskih festivalih, in Ginom Bramierijem, katerega humor postaja zadnje čase vse bolj prefinjen, ne da bi pri tem trpela njegova simpatična naravnost, ki mu je v dobri meri pomagala do uspeha STANLIO IN OLIO
- 21.50 *Zobobol*
Posebne reportaže TV dnevnika
DVA MILIJONA PUSK
Drugo nadaljevanje
- 23.00 DNEVNIK
Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 ATENTATOR
Film, v katerem nastopa Fritz Hollenbeck v vlogi Georga Elserja
8. novembra 1939 je v muenchenski pivnici Bürgerbau imel Hitler govor v spomin padlih v puču l. 1932. Ko se je manifestacija končala in je Hitler že zapustil lokal, je neke blizu govorniškega odra eksplodiral bomba. Ta atentat, ki ga je nacistična propaganda takrat posplošno izkoristila, skušajo ta povsem izoliran dogodek pripisati nekakšni organizirani zaroti, ki bi kasneje povsem odvisel. Namen današnjega programa je, da rekonstruiramo dogodek z vso natančnostjo in zgodovinsko verodostojnostjo v vseh najzanimivejših podrobnostih. Prikaz se začne z zaslišanjem, v katerem Georg Elser prizna, da je on atentator. Odločil se je zato v prepričanju, da se bo s Hitlerjevo smrtjo končala tudi vojna. Na ta podvig se je pripravil dolgo in potrpežljivo, z vso požrtvovalnostjo, zapustivši družino in prijatelje, da bi se v popolni samoti in miru lahko pripravil na izpolnitev svojega sklepa. Vse se razvija v nadvse dramatični obliki in se konča z atentatom v Bürgerbau. Zgodba se konča s tragičnim koncem atentatorja v taborišču Dachau. Tu se ga ugonožili, ko je bila usoda Hitlerjeve Nemčije že zapечатena
- Porto San Giorgio: KOŠARKA
Svetovni turnir

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 17.45 *Mednarodni rokometni turnir*
Prenos iz Doboja (Sarajevo)
- 19.05 *Obzornik*
- 19.20 *Legenda o divjem lovcu*
Serjski film
- 20.10 *Mozaike*
- 20.15 *Kaj počnemo ob nedeljah?*
- 20.45 *Risanka*
- 21.00 DNEVNIK
- 21.25 *Tedenski zunanje-politični pregled*
ZABAVA VAS JULIE ANDREWS
Zabavno - glasbena oddaja
Sobotni večer nam bo razvedrila znana filmska igralka in pevk Julia Andrews s svojimi gosti
- 22.20 *Propagandna oddaja*
- 22.25 COLUMBO
Serjski film
- 23.35 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 20.45 VSE ZA UMETNOST
Serjski film «Ljubezen na podstrešju»
- 21.15 DNEVNIK
- 21.30 *POD VODO*
Film iz serije «Nemogoči podvigi»
- 22.20 *Nastopje Ridolini*
- 22.50 MALI KONCERT
Orkester RTV Ljubljana bo izvajal Mozartove skladbe. Kot solist bo nastopil Jože Falout, orkester dirigira Samo Hubad

TRST A II. PROGRAM

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 *Poročila*; 7.05 Jutrarnja glasba; 11.35 *Poslušajmo spet*; 13.30 *Glasba po željah*; 15.45 *Avtoradio*; 17.00 *Za mlade poslušalce*; 18.15 *Umetnost in prireditve*; 18.30 *Komorne skladbe*; 19.00 *Zbori iz vsega sveta*; 19.00 *Mala enciklopedija* dovtipov; 19.25 *Revija zborovskega petja*; 20.00 *Šport*; 20.35 *Teden v Italiji*; 20.50 «Iz moje mladosti» - rad. priredba; 21.10 *Ritmični orkestri*; 21.30 *Vaše popevke*; 22.35 *Jazz*.

TRST

- 12.10 *Plošče*; 12.15 in 14.30 *Deželne kronike*; 15.10 *Mali koncert*; 15.40 *Pogovor o glasbi*; 16.45 *Kulturni program*; 19.30 *Deželne kronike* dela in ekonomije.

KOPER

- 7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 21.30 *Poročila*; 7.40 *Glasba za dobro jutro*; 8.40 *Jutrarnja glasba*; 9.30 *20.000 za vaš program*; 10.15 *Popejo Snafu*; skimi problemi in se od samega dolgočasia ozira po najrazličnejših pustolovščinah. Nemara je tudi na Švedskem se marsikdo, ki mu močno imponira avtoriteta sile, orožja in, seveda — slave.

SLOVENIJA

- 7.30, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 19.00, 23.00 *Poročila*; 7.50 *Beseda na današnji dan*; 9.10 *Glasbena matineja*; 10.05 *Pionirski tednik*; 10.35 *Mladinski glasbeni album*; 12.20 *Doma in na poti*; 13.30 *Kmetijski nasveti*; 13.40 *Cez travnike in polja*; 14.15 *Zabavna glasba*; 14.30 *Priporočajo nam...*; 15.10 *S pesmijo in besedo po Jugoslaviji*; 16.40 *Palesta* popularnosti; 17.40 *Majhni ansambli*; 18.20 *Gremo v kino*; 19.45 *S knjižnega trga*; 20.15 *Veseli planšarji*; 21.00 *Radijski radar*; 21.30 *Orkester RTV Ljubljana*; *Nabožna oddaja*; 19.30 *Festival*; 22.25 *Zabavna radijska igra*; 23.20 *Oddaja za naše izselence*; 00.05 *S pesmijo in plesom v novi teden*.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.00 *Poročila*; 7.10 *Jutrarnja glasba*; 8.30 *Jutrarnje popevke*; 9.00 *Vi in jaz*; 12.10 *Sledijo si plošče*; 13.20 *Preizkušajo se* diletanti; 14.07 *Italijanski popevke*; 14.50 *Znanstvena oddaja*; 15.40 *Veliki variete*; 17.10 *Poje mezzosopranistka Marilyn Horne*; 18.00 *Nove ital. popevke*; 19.15 *Nabožna oddaja*; 19.30 *Festival* v Salzburgu 1974; 22.20 *Neapeljski oder*.

Horoskop

LEV (od 23.7. do 22.8.) Dan je ugoden za nekatere važne investicije. Ne zanašajte se samo na srečo, ki vam je že dalj časa ob strani.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Boste bolj nepristranski in se ne opirajte na mnenje drugih. Prijetno razpoloženje v družinskem krogu.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) S pomočjo neke vplivne osebe boste uresničili že začet program.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Ugoden dan za reševanje administrativnih poslov. Ne bo vam

koristila pretirana ambicija.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) S prizadevanostjo boste uresničili nekatere dobre zamisli.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Čeravno niste v najslabšem položaju, boste moral zavrniti rokave.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne popuščajte v svojem boju z nasprotniki kljub drugačnim nasvetom.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Posvetite se z dušo in telesom nekemu novemu in važnejšemu poslu. V trenutnem izbruhu jeze lahko vse pokvarite.

CIRIL GALE: OBROČ SMRTI

Delamo le 134 dni

Komaj 35 do 50 tisoč dinarjev dohodka na zaposlenega

ZAGREB, 8. avg. (Tanjug) - V politični propagandi in splošni politični dejavnosti na Hrvaškem so pozivi k delu, varčevanju in k večji produktivnosti nerazdružljiv del aktivne za uresničevanje nove ustave. Vzrok za to je, da sedanji delovni napor dajejo povsem nezadovoljive efekte: komaj 35 do 50 tisoč dinarjev dohodka na zaposlenega na področju gospodarstva. To pa je prav toliko, da se osebni dohodki ne morejo občutneje povečati, da v investiciji ni mogoče vlagati brez močne naslonitve na bančne in druge kredite.

Na temelju vsega tega v Hrvaški poudarjajo, da je ustava proizvajalca zagotovila monopol nad razdelitvijo, da pa proizvajalec ne bo imel posebne koristi, če bodo tovarniške blaginje prazne kot v času, ko je to delitev v njegovem imenu opravljal nekdo drug.

Nekateri analize, ki ne držijo le za Hrvaško, govorijo, da pri nas delamo samo okoli 134 dni na leto. Hrvaška oziroma Jugoslavija počiva 231 dni v letu (sobote, nedelje, prazniki, dopusti, sestanki itd.). Nič seveda ne zahteva, da naj bi delali ob sobotah in nedeljah ali med dopusti, zato pa velja »vojna napoved« neupravičeno bolezninam, številnim in dolгим sestankom med delovnim časom in podobnim pojmom.

Življenski stroški in cene na drobno

LJUBLJANA, 7. avg. - Cene življenjskih potrebščin za štiričlansko družino so se v letošnjem juliju, v primerjavi z enakim mesecem lani, povečale za 2,5 odst., če pa jih primerjamo s povprečjem lanskega leta, pa za 22,7 odstotka. Pri tem pa, kot navaja zavod SRS Slovenije za statistiko, se ni spoštevale podražitve kruha, moka, sladkorja, olja, kave in cigaret, ki so po sklepu ZIS nastopile 21. julija letos.

Cene na drobno so bile julija letos za 26,4 odst. višje kot v enakem mesecu leta 1973 oziroma za 26,9 odst. višje kot lani. V primerjavi z lanskim julijem so bila žita in izdelki iz žit dražja za 8,9 odst., sezonske vrtnine za 95,9 odst., sadje za 0,3 odst., sveže meso za 20,2 odst., mleko in mlečni izdelki za 25,4 odst., alkoholne pijače v trgovini pa za 8,9 odstotka. Za tekstil smo morali odšteti julija letos za 24,3 odst., volnene tkanine 33,1 odst., perilo 22,6 odst., obutev 21,4 odstotka usnjene in gumijaste izdelke 42,4 odst., kurjavo 53 odst., razsvetlobo 37,7 odst., za pohištvo 44,9 odst., umetna gnoljiva in škropiva 82,5 odst., gradbeni material 44,7 odst., higijenske potrebščine 45,1 odst., za prometne in PTT storitve pa 22,5 odst. več kot lani v istem mesecu.

Željati: vsem zagotoviti enake možnosti razvoja in oskrbe

Slovenska mesta nekoč, danes in leta 2000. Slovenska mesta so se razvijala zelo počasi. Naše mestno omrežje se zato od srednjega veka pa vse do druge polovice prejšnjega stoletja ni kaj veliko spremenilo. Sele industrializacija konec prejšnjega in v začetku tega stoletja ter odhajanje z vasi in postopna urbanizacija so počasi privedla do tega, da imamo zdaj v Sloveniji poleg dveh večjih - Ljubljane in Maribora - še okrog 60 manjših mest. Toda večina le-kih sodi med mala mesta, saj najpogosteje nimajo niti 15 tisoč prebivalcev.

Ziveli bomo urbanizirano

Za Slovenijo okrog leta 2000 bi bilo mogoče trditi, da bo podobna nekakšnemu raztegnjenemu vele mestu, ki bo premoglo dobrih 1,8 milijona prebivalcev in ki ga bo sestavljalo nesteto srede velikih, manjših in večjih mest in mestec. Okrog predmestij tega razprostranjenega »velemesta« pa bodo posejane vase, ki bodo skupaj premogle nekaj več prebivalcev kot, na primer, Ljubljana brez širšega zaledja.

Zagata obmejne trgovine

Izjemna konjunktura v trgovini na drobno na območju med Italijo in SFRJ pripada preteklosti - Jugoslovanska trgovina vse teže občuti visoke režijske stroške in posledice nenačrtne rasti

NOVA GORICA, 7. avg. Izjemna konjunktura, ki je vladala zaradi občutnih razlik v cenah posameznih vrst blaga in ugodne valutne menjave v trgovini na drobno na obmejnem območju med Jugoslavijo in Italijo, je minila. Vrsta trgovskih podjetij, ki so vložila veliko denarja v širitev prodajnih zmogljivosti, se je znašla v zagati. Prodaja je močno upadla, režijski stroški pa ostajajo zaradi predimenzioniranih prodajnih prostorov visoki. Medtem ko v nekaterih organizacijah še upajo na novi preobrat, razmišljajo drugod, kako iz sedanje krize.

Povsem normalno je bilo, da so začeli trgovci pred dobrim desetletjem izkoriščati ugodnosti za trgovanje ob odprtih mejah ter prilagajati prodajne površine velikemu povpraševanju. Tako so s prodajanjem goriv, mesa in drugih živil realizirali znatne devize. Zdaj je nemogoče zbrati podatke o obsegu na-ložb v trgovsko mrežo obmejnih mest, vendar pa - če nas občutke ne vara - smemo trditi, da so se prodajne površine v zadnjem desetletju vsaj podesteterile. Poleg obmejnih trgovskih organizacij so investirala denar v trgovsko mrežo tudi podjetja iz notranosti Slovenije in Jugoslavije.

Nepriljubljeni na zmanjšan prometu

Bovec, Kobarid, Tolmin, Dobrovo, Nova Gorica, Sežana, Koper, Izola in Piran - to so mesta, ki nudijo sedaj na prvi pogled podobo lepo razvite in organizirane trgovine. Vendarle pa nas pogled na izveske posameznih lokalov kmalu lahko prepriča, da so bila vlaganja v medsebojni konkurenčni borbi posameznih podjetij precej nenačrtna. Kobarid ima na primer strnjanih na razdalji nekaj sto metrov kar sedem mesnic petih podjetij. V novogoriškem trgovskem centru so na razdalji nekaj deset metrov štiri mesnice. V Sempetru si stojita v neposredni soseshni drug nasproti druga dva marketa

različnih organizacij. Podobno je v Sežani in na Skofljah, kjer se blizu mednarodnega prehoda kar gnetejo samopostrežne trgovine in mesnice. Trgovina se je torej hitro razvijala. Vanjo so investirala tudi podjetja, katerih dejavnost je bila sicer usmerjena drugam. Zaradi velike prodaje se je vloženi denar naglo vračal in večina objektov je sedaj že amortiziranih.

Kljub temu pa je hiter upad prometa v tem letu povzročil v podjetjih vrsto težav. Do nedavna so trgovci sami želeli imeti odprte trgovine tudi ob nedeljah, zdaj pa želijo krčiti urnike in ponekod že tudi odpuščati delavce. Prodaja ne pokriva več visokih režijskih stroškov. Mnoga podjetja, ki so ustvarjala celo po deset milijonov dinarjev skladov, so sedaj na robu rentabilnosti. V tolimskem Alpkomercu, kjer so imeli v kobariškem marketu navadno po dvanajst zaposlenih, so že skrčili njihovo število na osem, pa še ti prejemanjo 90 odstotkov rednih mesečnih dohodkov. Novogoriško podjetje Grosist-Gorica je zamrznilo v pol milijona dinarjev izgube. V trgovskem podjetju Kras v Sežani, kjer so imeli lani sredi leta pet milijonov dinarjev na skladih, jim je ostalo letos komaj desetina lanske vsote. V koprski deželni središčni trgovini je bilo julija treba odšteti kar 22 odst. več kot v enakem mesecu leta 1973.

Zakaj upad prodaje?

Podatki o mednarodnem in malem obmejnem prometu med sosednjimi državama kažejo, da se je število zmanjšalo za skoraj polovico. Samo deloma je zmanjšani promet posledica zaostrenih odnosov med sosednjimi državama po znani italijanski noči. Poznavalec razmerja pripisujejo predvsem spremenjenim finančnim razmeram. Zaradi zmanjšanja razlik v cenah na mejnih območjih obeh držav ter neugodne tečaja lire je postalo naše blago za italijanske kupce predrago. Notranja inflacija v Italiji je prispevala svoje. Pri naštem izvozu v trgovini ne moremo tudi mi govoriti o visoki cenovni konkurenčnosti. Lani so italijanski kupci plačevali pri nas bencin še polovico ceneje kot doma, zdaj pa je razlika le še dvajsetodstotna. Medtem ko so prej kupci bencina hkrati nabavljali tudi drugo blago, sedaj nimajo več takih posrednih motivacij za nakupe.

Narodna banka določila, da v trgovinah in drugod ne smejo zamenjati hkrati italijanskim kupcem več kot 35.000 lir in da morajo sočasno ugotoviti identiteto menjalca po potnem listu ali obmejni prepustnici. Ta administrativni postopek zagotovo tudi ne vpliva ugodno na promet v trgovinah.

Rešitev: domači kupci in boljša organizacija

Neugodne bilance, ki izhajajo iz periodičnih obračunov trgovinskih podjetij, seveda niso samo posledica zmanjšanja prometa z italijanskimi kupci. Zmanjšala se je tudi kupna moč domačih potrošnikov. Če več let zamrzne marže so tudi opravile svoje. Starški trgovine namreč naraščajo nezadržno in zdaj se že marsikje branijo določenih vrst blaga, ker vedo, da grejo z njim v izgubo. Če lahko trgovci upajo, da bodo s sistemskimi rešitvami ter dogovori s proizvajalci popravljene višine nekaterih marž, pa ne morejo pričakovati, da bodo zmanjšali posegi bistveno pripomogli k ekonomski ureditvi položaja obmejne trgovine. Njene sedanje razmere so namreč v mnogem posledica izrazito ekstenzivnega razvoja, v katerem je visok dohodek pokrival tudi subjektivne slabosti, ki jih ni malo. Prav sedaj ugotavljajo v večini občin, da je ostala njihova trgovina v času, ko so bile izvedene in merilu Slovenije številne uspele integracije, na dokaj primitivni ravni. Trgovska podjetja so brez ekonomsko razgledanih in organizacijsko sposobnih kadrov. Jutrišnje perspektive rade vnovičje za trenutne dobičke. Zato so tudi pogovori o integracijah in strukturnih spremembah v poslovanju zelo težavni. Čeprav povsod čutiljo, da imajo preveč trgovin v jektivnosti in premalo lokalov za tehnično in drugo potrošno blago, o preusmeritvah sploh ne razmišljajo. Morda se bo kaj spremenilo prihodnje leto, ko naj bi iz sedanjih razdrobljenih podjetij zraslo nekaj organizacijsko trdnih organizacij združenega dela. Zda namreč intenzivno razmišljajo, da bi vsa obalna podjetja in kmetijski zdruzi v Izoli in Luciji združili v eno organizacijo, v Novi Gorici nameravajo integrirati v novo podjetje Grosist Gorica kmetijskih kombinat »Vipava« Zvinopromet ter podjetje za zmanjšano trgovino Primorje export, prav tako mislijo, da ol Alpkomerc, ki se je odcepi od Emone integriral s tamkajšnjim kmetijstvom. Moramo pa tudi povedati, da je bilo takih pogovorov o integraciji že precej in do danes niso rodili rezultatov.

Seveda pa tudi same integracije ne pomenijo čarobne palice, ki naj bi bistveno spremenila položaj trgovskih podjetij. Trgovina bo morala poiskati svoje mesto v celovitem procesu proizvodnje predelave in posredovanja blaga ter izdelkov potrošnikom. Ugodne razmere na obmejnem območju pa temu do nedavna niso bile naklonjene in ovojimo se, da so trgovci tudi danes še preveč obrnjeni v preteklost.

Zaliv znanosti v Strunjanu

STRUNJAN, 8. avg. - Mediteranska šola za morske vede, ki jo organizira inštitut za biologijo Univerze v Ljubljani letos že peto leto, je doslej nudila možnost raziskav in strokovnega izpopolnjevanja približno 800 študentom, absolutno, mladim znanstvenikom in drugim raziskovalcem iz Jugoslavije in mnogih dežel sveta. Lani so končali triletni ciklus izpopolnjevalnih tečajev, ki so se udeleževali mladi raziskovalci, predvsem iz dežel v razvoju. Letos take organizirane oblike strokovnega izpopolnjevanja ni, delo šole sloni predvsem na individualni osnovi. Doslej so se zvrstile še štiri skupine: maja je zoološki inštitut Univerze iz Münchna pripravil tečaj, na katerem so študentje proučevali vedenje morskih živali in njihove reakcije na umetno izzvalne dražljaje. Drugi tečaj je organizirala univerza iz Bochuma, Zahodna Nemčija. Julija je bil pet mladinskih raziskovalni

tabor, ki ga je organiziral republiški koordinacijski odbor gibanja »Znanost mladini«. Tabora se je udeležilo 32 mladincev iz vse Slovenije, raziskovalna področja pa so zajemala: geografijo, geologijo in morsko biologijo. Četrto skupino, ki pravkar raziskuje v okviru Mediteranske šole za morske vede v Strunjanu, sestavljajo študentje iz Bonna. Sredi avgusta pričakuje študente biološkega oddelka biotehnične fakultete iz Ljubljane. Dejavnost šole bo končal septemski tečaj iz eksperimentalne morske ekologije, ki ga bo organiziral zoološki inštitut du-najske univerze.

Poletje je še brez rekordov

Najtoplejši letošnji poletni dan v Sloveniji je bila minula nedelja - Marsikje so namerili celo 34 stopinj. Letošnje poletje se je začelo z deževnim in razmeroma svežim junijskim vremenom. Zato se je pravo poletno vreme uveljavilo šele v prvih julijskih dneh in se nadaljevalo še zdaj, v začetku avgusta, čeprav letos ni bilo poletnih rekordov ne v temperaturi ne v nalivih. Glede na dolgoletne povprečne vrednosti je julij v Sloveniji najtoplejši mesec leta in zmerno namočen. Doslej najvišje temperature so bile zabeležene med 5. in 7. julijem, in sicer v Celju 39,4 dne 5. 7. 1950, naslednji dan v Ljubljani 38,8, v Črnomlju 38 dne 6. in 7. 7. 1957, v Mariboru 39,2 dne 7. 7. 1957. leta, isti dan v Ajdovščini 38 stopinj Celzija. V juliju se je pojavjal še drug vročinski val okoli 25. v mesecu, vendar v teh dneh temperature niso presegle 35° C. Padavine so v juliju najpogostejše kot nevihte, ob prodorih hladnega zraka večkrat nastanejo prava neurja s točo. Padavinskih dni je bilo v suhih julijih okoli 6, v deževnih nad 16. V poletnem času pa je važno, kdaj imamo padavine, kajti najugodnejše poletno vreme je takrat, kadar se pojavljajo padavine pozno popoldne ali ponoči, ko namočijo tla in povzročijo osvežitve, ko je hkrati čez dan dovolj sončnih ur za kohanje. Avgust, zadnji poletni mesec, je v povprečju le malo hladnejši od julija, povprečna količina padavin v avgustu je ponekod višja kot v juliju. Razporeditev vročinskih dni in padavin pa se precej razlikuje od julijske. Največkrat so bila obdobja lepega vremena v prvi polovici avgusta, vročine pa le v prvih dneh. Običajno se je vročinski obdobje iz zadnjih julijskih dni podaljšalo v začetek avgusta. Prodor hladnega zraka v drugi polovici avgusta pomeni konec visokega poletja. V zadnjih dneh avgusta so temperature le redkokdaj dosegle 30° C. Padavine so bile v prvi polovici še običajno kot vročinske nevihte z neurji, pozneje se nevihte je spremljale deževne vreme. Kakšen bo avgust? V zadnjih desetih letih so bile v avgustu povprečne količine padavin. Izredno moker je bil avgust leta 1969, ko so v Ljubljani zabeležili 300 mm dežja, medtem ko znaša povprečna mesečna količina za avgust le 133 mm. Te padavine so bile kot vsakodnevni nalivi, ob tem pa je bilo v prvih dneh tega avgusta še tople vreme s temperaturami do 30° C. V letih 1967 in 1968 se po ohlaiditvah v prvih dneh tople vreme ni obnovilo, čeprav nato tudi padavin ni bilo veliko. Lani je bil avgust razmeroma suh in zmerno topel.

Poletje je še brez rekordov

Najtoplejši letošnji poletni dan v Sloveniji je bila minula nedelja - Marsikje so namerili celo 34 stopinj

Letošnje poletje se je začelo z deževnim in razmeroma svežim junijskim vremenom. Zato se je pravo poletno vreme uveljavilo šele v prvih julijskih dneh in se nadaljevalo še zdaj, v začetku avgusta, čeprav letos ni bilo poletnih rekordov ne v temperaturi ne v nalivih. Glede na dolgoletne povprečne vrednosti je julij v Sloveniji najtoplejši mesec leta in zmerno namočen. Doslej najvišje temperature so bile zabeležene med 5. in 7. julijem, in sicer v Celju 39,4 dne 5. 7. 1950, naslednji dan v Ljubljani 38,8, v Črnomlju 38 dne 6. in 7. 7. 1957, v Mariboru 39,2 dne 7. 7. 1957. leta, isti dan v Ajdovščini 38 stopinj Celzija. V juliju se je pojavjal še drug vročinski val okoli 25. v mesecu, vendar v teh dneh temperature niso presegle 35° C. Padavine so v juliju najpogostejše kot nevihte, ob prodorih hladnega zraka večkrat nastanejo prava neurja s točo. Padavinskih dni je bilo v suhih julijih okoli 6, v deževnih nad 16. V poletnem času pa je važno, kdaj imamo padavine, kajti najugodnejše poletno vreme je takrat, kadar se pojavljajo padavine pozno popoldne ali ponoči, ko namočijo tla in povzročijo osvežitve, ko je hkrati čez dan dovolj sončnih ur za kohanje.

Izredno sopren julij

V zadnjih desetih letih je bilo razmeroma hladno in mokro julijsko vreme v letih: 1964, 1965, 1966 in 1972, ko je bilo 16 in več dni z dežjem in je bilo tudi čez dan veliko oblačnosti. Najhladneje je bilo leta 1966, ko so bile vsak dan temperature precej pod povprečjem, med 5. in 29. julijem pa je skoraj vsak dan deževalo. Se podpovprečje je hkrati vendar nekoliko manj namočen je bil julij 1965. Leta 1968 je bila izredno hladna in deževna druga polovica julija, prva polovica pa dokaj topla. Leta 1972 v juliju ni bilo posebno hladno, vendar pa pretlačno oblačno vreme in je skoraj vsak dan deževalo. Zanimivo je, da je 9. 7. ob trodnevnem izboljšanju vremena temperatura na Kredarici dosegla 17° (doslej najvišja zabeležena 18,8° C) in so se tudi v nižinah temperature približale 30° C. To pomeni, da je bilo v tem juliju izredno soparno vreme. Suh in topel julij je bil v letih 1937, 1969, 1970 in 1971. Lanski julij je bil povprečno moker in ne prevroč. Najlejšje julijsko vreme je bilo leta 1970. Prvo obdobje sončnega vremena z najvišjimi temperaturami malo nad 30° je bilo med 7. in 14., drugo vročinsko obdobje se je začelo 23., ko so najvišjo temperaturo 35° izmerili v Ajdovščini in se je vročina z dvodnevno prekinitivno nadaljevala vse do 9. avgusta. To visoko poletje je bilo precej podobno letošnjemu, ko je bilo ob-

Pred začetkom

Septembra bo »Gradis« začel z graditvijo hotelskega kompleksa Bernardin - V pogovorih za dodatne kredite

LJUBLJANA, 8. avg. Hotelski kompleks Bernardin med Portorožem in Piranom bo sezidalo gradbeno podjetje »Gradis«, ki je po oceni recenzijske komisije med štiri ponudniki postavilo najnižjo ceno in najugodnejše ostale pogoje. Gradisovi delavci bodo začeli delo na gradbišču hotela Bernardin predvidoma septembra, ko bo tudi že končana nova cesta, ki jo financira piranska občina. »Gradis« obljublja, da bo končal hotel Pečina do 1. avgusta 1975, ostalo pa do 20. decembra 1975. K temu je treba dodati, da od otvoritve prištetih še 3 do 4 mesece, kolikor jih bo potrebno za opremljanje hotela. Direktor Emonine enote hotel Bernardin in izgradnji Danilo Gorjup nam je povedal, da doslej zagotovljenih 380 milijonov posojil (med katerimi je tudi posojilo med-

Trinajsterica regionalnih žarišč

Nosilec urbanizacije in razvoja v Pomurju - če začnemo naštevati regionalnih središč na vzhodu Slovenije - bo predvidoma zlasti Murska Sobota, ki bo imela okrog leta 2000 približno 40.000 prebivalcev. Celotno vplivno območje tega najvzhodnejšega urbanege središča v Sloveniji bo šlo kakih 130.000 ljudi, ki se bodo preživljali z industrijo, s kmetijstvom, s storitvenimi dejavnostmi idr. Mariborska urbana aglomeracija bo po predvidevanjih predstavljala drugo največje regionalno razvojno središče v Sloveniji. Maribor, ki bo štel 270.000 prebivalcev, bo imel na svojem vplivnem območju, v katerega bo sodil tudi Ptuj, okrog 400.000 ljudi. Ti se bodo ukvarjali zlasti z industrijo in energetiko ter s terciarnimi in kvartarnimi dejavnostmi. Ptuj, ki bo predstavljalo dopolnilno in razbremenilo urbano središče, bo ohranil vlogo središča za spodnje Podravje, Podravnje, Haloze in del Slovenskih goric z blizu 83.000 ljudmi in bo štel kakšnih 37.000 prebivalcev.

V koroški regiji, ki je zdaj brez pravega urbanege središča, si bodo vlogu letnega v prihodnosti delila Slovenj Gradec, Ravne in Dravograd. Največ prebivalcev bo tod živel v Slovenj Gradcu in njegovem urbaniziranem območju - okrog 50.000 - medtem ko bo njegovo vplivno območje šlo okrog 80.000 prebivalcev. Območje Celja, ki ima zdaj 44.500 prebivalcev, jih bo leta 2000 imelo predvidoma okrog 100.000, medtem ko bo na vplivnem območju tretjega največjega slovenskega mesta živel še nadaljnjih 175.000 prebivalcev. Sekundarno razvojno središče pa bo predstavljala urbana aglomeracija Saške doline z blizu 35.000 prebivalcev.

Somestje Trbovlje - Zagorje - Hrastnik bo do konca stoletja skupaj s svojim vplivnim območjem imelo okrog 60 namestov sedanjih 45 tisoč prebivalcev. Spodnje Posavje pa bo svoje razvojno urbano središče dobilo s postopnim zraščanjem Krškega in Brežic. To središče bo imelo leta 2000 kakih 45.000 urbaniziranih prebivalcev, na njegovem vplivnem območju pa jih bo živel še okrog 43.000. Novo mesto in njegovo urbanizirano območje bosta konec stoletja premogla okrog 75.000 prebivalcev; tukajšnja urbana aglomeracija se bo razprostrala med Novim mestom, ki bo gospodarsko, družbeno in urbanizacijsko žarišče vse jugovzhodne Slovenije, ter Stražo na eni in Otočcem na drugi strani. Ljubljana, ki je imela pred sto leti nekaj več kot 35.000 in ki ima zdaj nekaj več kot 230.000 prebivalcev, bo skupaj z naseleji v svojem neposrednem območju dosegla okrog pol milijona prebivalcev. Mesto samo jih bo tako imelo 380.000, ljubljanske občine pa 430.000. Najširše vplivno območje našega glavnega mesta pa bo zajelo še veliko več prebivalstva, saj štejejo že zdaj okrog 1,33 milijona prebivalcev. Kranj, ki se je v zadnjih petdesetih letih razvijal zelo naglo, ima že zdaj 27.000 prebivalcev. Čez šestindvajset let pa bo njegovo urbanizirano območje šlo okrog 68.000 prebivalcev, na njegovem vplivnem območju pa jih bo še nadaljnjih 74.000. Regionalno razvojno središče zornega dela Gorenjske pa bodo predstavljali Jesenice, Radovljica in Bled s skupaj 55 tisoč prebivalcev in z okrog 15 tisoč ljudi na svojem vplivnem območju. Nova Gorica bo središče večje urbane aglomeracije, ki se bo izoblikovala med Solkanom, Sempetrom, Mirnom in Volčjo drago. Novogoriško urbanizirano območje bo tako šlo okrog 60, njegovo vplivno območje pa 50 tisoč prebivalcev. Urbani središči bosta na Goriškem še Tolmin in Ajdovščina. Ob morju, koder so ugodne razvojne možnosti za pomorstvo, industrijo, turizem, rekreacijo idr., bo razvojno središče predstavljalo somestje Koper - Izola - Piran. Tod bo živel okrog 100.000 urbaniziranih prebivalcev, vplivno območje teh središč pa bo šlo 65 tisoč ljudi. Z manjšimi presledki bo v resnici urbanizirana vsa slovenska obala Jadrana.

Želja: vsem zagotoviti enake možnosti razvoja in oskrbe

Sloveniji vsaj sedem. Po razpravah o urbanizacijski politiki so namreč pred časom sprejeli tako imenovano različico B, po tej pa naj bi v Sloveniji skladno razvijali več regionalnih razvojnih središč, ob njih pa še vrsto manjših središč, kar se da enakomerno razporejeni po vsej republiki. Tako bi tudi vsemu prebivalstvu republike mogli zagotoviti enake možnosti razvoja in oskrbe. Po različici B - v primerjavi z različicama A in C - porast večjih oziroma največjih mest v Sloveniji ne bo skokovit. Okrog leta 2000 bo tako v mestih, ki bodo imela po več kot 50.000 prebivalcev, živel nekaj manj od polovice vsega prebivalstva v republiki: kakih 1,1 milijona ali 48 odstotkov prebivalcev. Poleg Ljubljane - republiškega in nacionalnega središča - z okrog 400.000 prebivalcev bodo vlogo pomembnejšega regionalnega razvojnega središča imela še mesta, ki bodo pra-

Slovenija leta 2000

Dežela nešteti mest

Želja: vsem zagotoviti enake možnosti razvoja in oskrbe

Sloveniji vsaj sedem. Po razpravah o urbanizacijski politiki so namreč pred časom sprejeli tako imenovano različico B, po tej pa naj bi v Sloveniji skladno razvijali več regionalnih razvojnih središč, ob njih pa še vrsto manjših središč, kar se da enakomerno razporejeni po vsej republiki. Tako bi tudi vsemu prebivalstvu republike mogli zagotoviti enake možnosti razvoja in oskrbe. Po različici B - v primerjavi z različicama A in C - porast večjih oziroma največjih mest v Sloveniji ne bo skokovit. Okrog leta 2000 bo tako v mestih, ki bodo imela po več kot 50.000 prebivalcev, živel nekaj manj od polovice vsega prebivalstva v republiki: kakih 1,1 milijona ali 48 odstotkov prebivalcev. Poleg Ljubljane - republiškega in nacionalnega središča - z okrog 400.000 prebivalcev bodo vlogo pomembnejšega regionalnega razvojnega središča imela še mesta, ki bodo pra-

Slovenija leta 2000

Dežela nešteti mest

Želja: vsem zagotoviti enake možnosti razvoja in oskrbe

Sloveniji vsaj sedem. Po razpravah o urbanizacijski politiki so namreč pred časom sprejeli tako imenovano različico B, po tej pa naj bi v Sloveniji skladno razvijali več regionalnih razvojnih središč, ob njih pa še vrsto manjših središč, kar se da enakomerno razporejeni po vsej republiki. Tako bi tudi vsemu prebivalstvu republike mogli zagotoviti enake možnosti razvoja in oskrbe. Po različici B - v primerjavi z različicama A in C - porast večjih oziroma največjih mest v Sloveniji ne bo skokovit. Okrog leta 2000 bo tako v mestih, ki bodo imela po več kot 50.000 prebivalcev, živel nekaj manj od polovice vsega prebivalstva v republiki: kakih 1,1 milijona ali 48 odstotkov prebivalcev. Poleg Ljubljane - republiškega in nacionalnega središča - z okrog 400.000 prebivalcev bodo vlogo pomembnejšega regionalnega razvojnega središča imela še mesta, ki bodo pra-

Slovenija leta 2000

Dežela nešteti mest

Želja: vsem zagotoviti enake možnosti razvoja in oskrbe

Sloveniji vsaj sedem. Po razpravah o urbanizacijski politiki so namreč pred časom sprejeli tako imenovano različico B, po tej pa naj bi v Sloveniji skladno razvijali več regionalnih razvojnih središč, ob njih pa še vrsto manjših središč, kar se da enakomerno razporejeni po vsej republiki. Tako bi tudi vsemu prebivalstvu republike mogli zagotoviti enake možnosti razvoja in oskrbe. Po različici B - v primerjavi z različicama A in C - porast večjih oziroma največjih mest v Sloveniji ne bo skokovit. Okrog leta 2000 bo tako v mestih, ki bodo imela po več kot 50.000 prebivalcev, živel nekaj manj od polovice vsega prebivalstva v republiki: kakih 1,1 milijona ali 48 odstotkov prebivalcev. Poleg Ljubljane - republiškega in nacionalnega središča - z okrog 400.000 prebivalcev bodo vlogo pomembnejšega regionalnega razvojnega središča imela še mesta, ki bodo pra-

Slovenija leta 2000

Dežela nešteti mest

Želja: vsem zagotoviti enake možnosti razvoja in oskrbe

Sloveniji vsaj sedem. Po razpravah o urbanizacijski politiki so namreč pred časom sprejeli tako imenovano različico B, po tej pa naj bi v Sloveniji skladno razvijali več regionalnih razvojnih središč, ob njih pa še vrsto manjših središč, kar se da enakomerno razporejeni po vsej republiki. Tako bi tudi vsemu prebivalstvu republike mogli zagotoviti enake možnosti razvoja in oskrbe. Po različici B - v primerjavi z različicama A in C - porast večjih oziroma največjih mest v Sloveniji ne bo skokovit. Okrog leta 2000 bo tako v mestih, ki bodo imela po več kot 50.000 prebivalcev, živel nekaj manj od polovice vsega prebivalstva v republiki: kakih 1,1 milijona ali 48 odstotkov prebivalcev. Poleg Ljubljane - republiškega in nacionalnega središča - z okrog 400.000 prebivalcev bodo vlogo pomembnejšega regionalnega razvojnega središča imela še mesta, ki bodo pra-

Slovenija leta 2000

Dežela nešteti mest

Želja: vsem zagotoviti enake možnosti razvoja in oskrbe

Sloveniji vsaj sedem. Po razpravah o urbanizacijski politiki so namreč pred časom sprejeli tako imenovano različico B, po tej pa naj bi v Sloveniji skladno razvijali več regionalnih razvojnih središč, ob njih pa še vrsto manjših središč, kar se da enakomerno razporejeni po vsej republiki. Tako bi tudi vsemu prebivalstvu republike mogli zagotoviti enake možnosti razvoja in oskrbe. Po različici B - v primerjavi z različicama A in C - porast večjih oziroma največjih mest v Sloveniji ne bo skokovit. Okrog leta 2000 bo tako v mestih, ki bodo imela po več kot 50.000 prebivalcev, živel nekaj manj od polovice vsega prebivalstva v republiki: kakih 1,1 milijona ali 48 odstotkov prebivalcev. Poleg Ljubljane - republiškega in nacionalnega središča - z okrog 400.000 prebivalcev bodo vlogo pomembnejšega regionalnega razvojnega središča imela še mesta, ki bodo pra-

Slovenija leta 2000

Dežela nešteti mest

SPORT ŠPORT ŠPORT

TENIS

ZA DAVISOV POKAL

Južna Afrika noče nevtralnega igrišča

Italijani upajo na pomoč mednarodne teniške zveze

JOHANNESBURG, 9. — Južnoafriška teniška zveza je izjavila, da Južna Afrika ne bo odigrala polfinalnega srečanja za Davisov pokal z Italijo na nevtralnem igrišču, temveč v Johannesburgu, kot je bilo prvotno določeno.

Predsednik zveze, Blen Franklin, je izjavil, da ne more sprejeti italijanskega predloga, ker mu je trener južnoafriške teniške reprezentance Claude Lister dejal, da ekipa ni pripravljena igrati na "stretjem" igrišču.

Franklin je nato dejal, da je južnoafriška zveza v preteklosti že sprejela take predloge (s Čilom), vendar v tem primeru ne more odstopiti od svojih stališč.

Vendar italijanska teniška zveza še upa, da bi s pomočjo mednarodne zveze prisilila južne Afričane, da bi nastopili na nevtralnem igrišču v Evropi.

Druga dva polfinalista tekmovalca za Davisov pokal, Sovjetska zveza in Indija, sta medtem izjavila, da se ne bosta srečala s teniško reprezentanco Južne Afrike, če bi se ta uvrstila v finale, zaradi rasistične politike južnoafriške vlade. Italijanski predstavniki pa očitno nimajo takega poguma, da bi odprto obsodili Južno Afriko in odklonili nastop proti njenim teniškim igralcem za Davisov pokal. To pa spada v znano stališče italijanskih športnih oblasti, ki nečejo politizirati športa.

MOTOCIKLIZEM

MISANO ADRIATICO, 9. — V nedeljo bodo na dirkališču Santamonica v Misano motociklistične dirke za trofeje Renza Pasolinija, ki bodo veljale tudi za točke italijanskega prvenstva. Na dirkah ne bodo nastopili večkratni svetovni prvak Giacomo Agostini, ki je še vedno poškodovan, letošnji svetovni prvak v razredu 500 cm Phil Read, ki tekmuje v Angliji in finski as Teuvo Lansivuori.

ATLETIKA

RIM, 9. — Italijanska atletska zveza je objavila seznam italijanskih atletov, ki bodo tekmovali na mednarodnem atletskem mitingu v Zürichu. Izbrani atleti so: Zarcone (milja), Tomassini (5000 m), Fiasconaro (800 m), Liani in Buttari (110 m ovire), Dionisi in Fraquelli (palič), Del Forno (višina), De Boni (kladivo), Menna, Morselli, Benedetti, Oliosi, Maccacaro, Guerini (100 m, 200 m in 4x100 m).

Miting bo 16. avgusta. Med najprivlačnejšimi tekmovanji bo prav gotovo tek na 800 m, kjer bodo nastopili svetovni prvak, Italijan Riccardo Fiasconaro, Američan Rick Wohluter, ki je dosegel letošnji najboljši rezultat na svetu na tej progi in Jugoslovjan Lučano Sušanj, ki je dosegel najboljši rezultat na tej progi v Evropi.

NOGOMET

VARSAVA, 9. — Poljske športne oblasti niso dovolile, da bi nogometaš Robert Gadocha zapustil državo in prestopil v kakšno tujino klub. Kot je znano, je Gadocha nastopil na letošnjem svetovnem nogometnem prvenstvu v vrstah poljske reprezentance, kjer se je proslavil kot izredno nevarno in hitro levo krilo.

BOKS

MILAN, 9. — Danes so odptovali v Kolumbijo boksařji Costa Azevedo, Carbi in Spano. Tu se bodo srečali z domačini Villo, Pezom in Herrero. Najzanimivejši bo gotovo dvoboj med Costo Azevedo in Villo. Kolumbijski boksařji, ki si namreč z zmago pridobijo pravico, da se sreča z Brunom Arcarjem, v dvoboju za naslov svetovnega prvaka. Costa Azevedo, Carbi in Spano so letos še neporaženi.

MILAN, 9. — Po petih letih aktivnega nastopanja bo koledarsko društvo Dreherferleto letos prekinilo s tekmovanjem. Za to društvo so v preteklosti nastopali znani kole-

SKOKI V VODO

MITING V BOCNU

Zmaži Di Biasija in Knapcejeve

BOCEN, 9. — Klaus di Biasi med moškimi in Švedinja Ulrika Knapce med ženskami, sta zamogvalca današnjega mednarodnega mitinga v skokih v vodo, ki je bil na sporedu v Bocnu. Zmagovalca sta tako potrdila predvidevanja, saj praktično nista imela vrednih nasprotnikov. Danes je nastopilo okrog 60 tekmovalcev iz 14 držav.

ŠMUČANJE

MILAN, 9. — Italijanski smučarji bodo letos trenirali v Cervinju in ne v Čilu, kot je prvotno določila italijanska smučarska zveza. Voditelj italijanske reprezentance so našli ugodno rešitev s tamkajšnji oblasti, zato se bodo Thöni in tovariši pripravljali za prihodnjo sezono na ledeniku Plateau Rosa.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Nogometaši Vozil in Renč se skrbno pripravljajo

V programu vrsta prijateljskih nogometnih tekem

Nogometaši NK Vozil iz Nove Gorice, ki so si v minuli sezoni priborili status slovenskega ligaša, se tudi za start v SNL marljivo pripravljajo. V teh dneh so končali petdnevne priprave na Lokvah, kjer so bili pod vodstvom trenerja Mladenovića skoraj vsi, ki pridejo v poštev za prvo moštvo. Pred tem pa so že odigrali prvo prijateljsko tekmo z Biljani in zmagali z rezultatom 3:0.

V teh dneh bodo odigrali še dve prijateljski tekmi z Renčami in Ljubljano. Razveseljivo v taboru novogoričanov je predvsem to da se je Pišlar, odlični vratar Kopra že pojavil v Novi Gorici in za klub odigral že prvo tekmo.

Velika skrb pa klubu povzročajo nogometno igrišče, saj je celoten športni park v remontu in obstaja resničen sum, če bo pomožno igrišče sposobno že ob začetku prvenstva. Za konec pa še pogledimo s katerimi nogometaši bo trener Mladenović razpolagal v novi sezoni: Vuk, Kogoj, Žižmond, Pikula, Bučan, Hvala, Pini, Leban, Forčić, Šturm in Kravos od starih ter novopršli Prčlar iz Kopra, Jerončič in Benedetić iz Adrije ter Ostojić in Peršolja. Od lanskih igralcev pa sta trenutno poškodovana Gulin in Korpar ki se bosta tovarišem pridružila kasneje. Pripravam se bo kasneje prikjučil tudi odlični Marušič ki se trenutno nahaja na letnem odmoru. Klansček pa se bo letos poslovil od aktivnega igranja in zato ne trenira več.

Vsekakor bo start novogoriškega nogometnega ligaša v SNL izredno težak, ter naporen saj ga že v prvih kolih čakata težka nasprotnika Mura in Merkatore.

Novi član zahodne cone slovenske nogometne lige NK Renč je Renč je startal v novo sezono že 16. julija. Po velikem uspehu, ko so Renčani postali prvaki v Primorski ligi in so se uvrstili v višje tekmovanje niso zaspali na lovorikah, ampak so se že zgodaj pričeli resno pripravljati. Vsi se zavedajo, da bo letošnje tekmovanje precej kvalitetnejše in seveda napornejše.

V klubu je prišlo do nekaterih kadrovskih sprememb. Dosedanji trener in veteran goriskega nogometa Uršič Guido, ki je eden najzaslužnejših za osvojitve prvega mesta, je izrazil željo posvetiti se delu z mladimi nogometaši in istočasno še aktivno nastopati. Tako je trenerske posle prevzel Miljenko Linzender, dosedanji član VOZIL iz N. Gorice, ter bivši nogometaš drugoligaša iz Karlovca, ki bo po potrebi tudi igral v moštvo. Treninški potekajo dvakrat tedensko. Poudarek je dan predvsem obvladanju žoge. V klub so pristopili tudi trije novi igralci in sicer: Pribič (NK Vozila), Prekič (NK Primorja Ajdovščina) in Leban Olivoj (Adrija Miren). Z odslužitve vojaškega roka se vračata Nemeč in Špacapan; V poštev pa prihajata tudi nekateri mladinci kot so: Pisk, Černic, Rijavec in Sinigoj, ki resno trkajo na vrata prve ekipe. Klub sta zapustila edino rezervni vratar Cijan in Čelin, ki se vrača v matični klub "Transport" iz Pirske Bistrice. Napravljeno je že tudi razpored prijateljskih tekem in sicer:

- 11. avgusta: Jesenice - Renč
- 15. avgusta: Renč - Vozila
- 18. avgusta: Renč - Vipava pokalna tekma
- 22. avgusta: Renč - Vodice
- 25. avgusta: Renč - Branik (Šmarje)

Do sedaj se treninji odvijajo po načrtu. Vsi igralci so marljivo in se trudijo, kajti konkurenca je velika in igralci bodo res najboljši. Vsi pa se tudi zavedajo, da se bo teško obrdrtati v ligi. Za konec smo povprašali za izjavo še predsednika kluba Turela in trenerja Linzenderja.

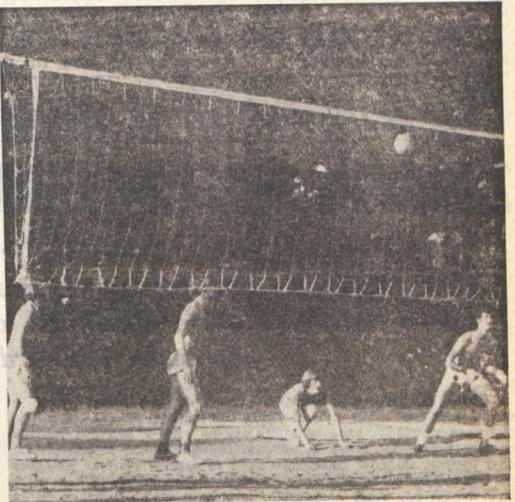
Predsednik Branko Turel: Zavedamo se, da je conska liga precej zahtevnejša po kvaliteti. Po drugi strani zahteva tudi večja finančna sredstva. Tudi v bodoče se bomo naslanjali predvsem na lasten kader. Edini naš cilj je obstanek v ligi.

Kot je bilo pričakovati, Jerkov in Macura, člana splitske Jugoplastike, ne bosta nastopila z Olimpijo na turnirju J. Gagarina. Bo torej Olimpija sploh sodelovala na tem turnirju? Vprašanje je še odprto.

OBVESTILO
Sportno društvo Polet vabi danes popoldne ob 15. uri in dalje na prostovoljno delo pri izgradnji rekreacijskega centra na Opčini v Konkonski ulici 1.

Trener Linzender Miljenko: Sedaj prvič vodim to mlado moštvo. Igralci so disciplinirani in redno trenirajo. Upam, da se bomo pošteno borili in bi obstanek v ligi bilo najbolje plačilo za trud.

Danes se v Zgoniku poročita
LILJANA KRALJ
in
LADI BUDIN
Svojemu zvestemu odbojkarju in njegovi izvoljenki iskreno čestitajo člani in odbor
SK Kras

Jutri se bo v Rovinju zaključil izpopolnjevalni odbojkarjski tečaj

KOLESTARSTVO

DIRKA V BERGAMU

KOLESTARSTVO

Nepričakovana zmaga mladega R. Magrinija

Na skupni lestvici vodi sedaj Rodella

PIAZZATORRE, 9. — Riccardo Magrinij je zmagal v 4. etapi amaterske koledarske dirke po pokrajini Bergama. Ta dirka velja kot priprava italijanskih amaterjev za bližnje svetovno koledarsko prvenstvo.

Današnja etapa ni bila naporna. Največ preglativ je koledarskem delal vzpon tik pred ciljem. Prav tu je prišlo do odločilnega pobaega. Skupinica koledarjev je složno vozila proti cilju, ko je tri kilometre pred ciljem nenadoma napadel Magrinij in se kmalu otresel vseh nasprotnikov. Ta 19-letni koledar je nadaljeval z begom vse do cilja ter zashuzeno osvojil etapno zmago. Na drugo mesto se je uvrstil Pugliese, tretji pa je bil Cangini. Po današnji etapi se je skupna lestvica nekoliko spremenila. Na vrhu lestvice je Rodella zamenjal Tosonija, ki je povsem odpovedal. Zastanek Tosonija in drugih koledarjev je vendar zelo majhen, zato bo lahko računati tudi tokrat na prva mesta, saj je progla kot nalašč da mu bo pred koncem sezone uspelo vsaj še enkrat zmagati, medtem ko ima že doslej celo vrsto dobrih uvrstitev.

- Vrstni red:
1. Magrinij, ki je prevozil 142 km dolgo progvo v 3.35'46" s povprečno hitrostjo 39,493 km na uro
  2. Pugliese, zaost. 11"
  3. Cangini, 16"
  4. Martinelli, 38"
  5. Pizzini, 40"
- Skupna lestvica:
1. Rodella, 14.58'30"
  2. Tosoni, zaost. 25"
  3. Peruzzo, 36"
  4. Guerrini, 36"
  5. Magrinij, 59"
  6. Pozzi, 1'03"

Marcello Fiasconaro in Pietro Menna morda mislita na Sušnja, oz. Borzova

DEJAVNOST ADRIE

Jutri tri deželne dirke

Po lepem nedeljskem nastopu bodo jutri veterani lonjerske Adrie počivali, medtem ko bodo koledarili po cestah naše dežele amaterji, mladinci in začetniki.

Prvi bodo startali amaterji, ki bodo nastopili na 120 kilometrih dolgi dirki v Čedadu. Petelin, ki je zadnje čase v odlični formi, bo prav lahko računati tudi tokrat na prva mesta, saj je progla kot nalašč da mu bo pred koncem sezone uspelo vsaj še enkrat zmagati, medtem ko ima že doslej celo vrsto dobrih uvrstitev.

Mladince Bonano in Sosić bosta nastopala v kraju Ronche di Saccile pri Pordenonu. Mlada lonjerska predstavnik bosta imela pred seboj težko nalogo, saj je 95 km dolga dirka po vrhu vzponov in predstavlja veliko oviro tudi za najboljše. Vendar pa bo zanj up uspeh že prihod na cilj z glavnino.

Začetnika Ota in Gorup pa se bosta zjutraj podala v Godio pri Vidmu, kjer se bosta pomerila na 62 kilometrov dolgi progi z najboljšimi deželnimi koledarji. Po nevarnem padcu pred dvema tednoma v Tržiču je Ota že okrevaj in se skuša nadoknaditi zamujeno ter se izkazati na zahtevnem terenu kjer bo najnapornejši del dirke vzpon iz Fojde do Racchiusa. Oba koledarja pa bosta skrbela predvsem za to, da izpilita formo pred deželnim začetniškim prvenstvom, ki bo prvega septembra v Trstu.

Medtem pa se veterani pripravljajo za peto in zadnjo nedeljsko dirko, ki jo bo predredila Adria 2. avgusta. Tekmovalci bodo morali prevoziti petnajst krogov okrog lokalnih rezervuarjev v Dolini, v finalnem delu pa se bodo morali povzpeti mimo Boršta in Ključa v Lonier. Dirka bo precej naporna, pa čeprav meri progla le 60 kilometrov.

NOGOMET

Grozni Bernardini...

Fulvio Bernardini ni še dobro prevzel vodstva italijanske nogometne reprezentance, ki je njegovo delovanje že vzbudilo prve polemike. Po njegovem srečanju z voditelji italijanske nogometne zveze je prišlo do nekaterih izmenjav mnenj, med katerimi je bil najostrejši predsednik Bologne, ki je zagovarjal, da ne bo dovolil svojim nogometašem, da bi nastopali za državno reprezentanco. Predvsem pa se bolonjski predsednik ne strinja z načinom izbire zveznega trenerja. Po njegovem bi ga morali izbrati predsedniki italijanskih prvolišev na skupnem sestanku.

Bernardini pa ni ostal dolžan predstavniku Bologne. Izjavil je, da bo izključil za pet nedelj vsakega nogometaša, ki se ne bi hotel odzvati njegovemu vabilu za državni dres. Poleg tega pa bo skušal doseči še strože kazni...

Emil Frelih: V TAJGI SIBIRSKIH BREZ POTOPIS

Kaj kmalu smo občutili komarje, ki so postajali vse bolj nasilni, čimbolj je sonce kukalo izza koprene oblakov. Pikali so nas celo med fotografiranjem; ko je kdo hotel že pritisniti na sprožilec, je moral mnogokrat prj zamahati z roko po njih. Naša vodnica se je samo smehljala, češ, saj to ni še nič proti tistemu, kar so sicer navajeni.

Skoraj samotno je bilo tam. Le nekaj ljudi, menda drvarji, je ždelo nedaleč od brega pred preprostimi, z neobtesanimi bruni in drevesno skorjo obdanimi zavetišči, ki dajejo človeku skromno zavetje pred vetrom in dežjem. Na ognju so bradati Sibirci pekli ribe. V velikem loncu pa so bili brezovčki, pripravljani za kuho gobje juhe. V tajgi je velika množina gob, samo pripogniti se je treba človeku in kmalu jih ima polno naročje. V to smo se kmalu sami prepričali, ko smo se razkropili po gozdu. Tam smo srečavali mnoge domačine, ki so se vračali z vrhanimi košarami brezovčkov. Presenetili pa so nas tudi rdeče - beli plodovi žlahtnih brusnic. Tako velikih sočnih jagod še nisem videl nikjer pri nas. Takoj mi je postalo jasno, odkod Rusom toliko aromatičnih brusnic, ki jih predelane v kompote ali džeme izvažajo v svet. Skrivnostna tajga skriva še mnoga gozdna bogastva, je posejdi je treba človeku v njene notranje.

Ob bregovih je borov gozd. Čimbolj prodiramo vanj, se med bore mešajo jelke. Borovcev je več vrst, tudi brez, ki

se vse bolj prepletajo z borovci in macesni. Tudi trepetlike in topoli so vmes. Največ je iglavcev, ki so najzavnejša surovina za proizvodnjo celuloze in papirja in za industrijo umetnih vlaken. Sibirski tajga je za zakladnica za potechitve svetovnih potreb po tej surovini.

Tudi na tem območju je gozd pomešan z redkimi cedrami. Sibirski cedra je zanimivo drevo z deset do petnajst centimetrov dolgimi boru podobnimi iglami. Cedrine oreške rade jedo cedrovke, ptice, ki so dobile svoj naziv zaradi uživanja cedrovih plodov. Kakor rade uživajo te plodove, nehote skrbje tudi za razmnoževanje cedrov. Cedrovke namreč zrele plodove zakopljejo za preskrbo pozimi. Ker pa vseh ne morejo izkopati iz zamrznjene zemlje pod snegom, ostane mnogo oreškov v zemlji, ki vzkljujejo v primernem času in zrastejo nova drevesa.

Po mehkih, vendar še suhih tleh, se razkropimo po gozdu. Opozore nas, naj se ne oddaljujemo preveč, da se kdo ne izgubi.

Tajga je čudežen gozd. Tih in skrivnosten, le neznani glasovi ptic in živali se oglašajo z več strani. Visoka praprot, lahko rdeče in zlato rumeno barvana mi sega do pasu in še čez. Tu in tam začutim pod nogami izhono pot, ki jo prerašča podrast. Skozi vejevje prodira svetloba... Sonce!

Za temnimi debeli se svetlika svetlozelena ravan. Namerim se tja. Na moje presenečenje je le močvirje, ki jo prerašča visoka bleđa trava. Kakšna prevarla! Past za nepazljivce! Čevlji se mi vdajajo v mehko blato. Otepam se komarjev, ki poplesujejo svetilkajoči se v sončni bleščavi, kot bi bili prozorni. Umaknil sem se vstran, vendar pogleda od zelene močvirnate ploskve še dolgo nisem odvrnil, tako čudno zeleno, da ji nisem mogli določiti barvnega odtenka.

Na nasprotni strani močvirja se beli gozd srebriškastih debel brez. Lahno porumenele krošnje se svetlikajo v soncu, kot bi jih oblivalo zlato. Njih bela debla s črnimi lisami se

stapljuje v en sam gozd beline in črnih lis kot razpet ogromen hermelinov plašč. Lepotni čar v samotni mi zapira dih, čeprav mi srce burno bije v neizmernem zadovoljstvu.

Sam sredi obnemele pravilnice lepote. Niti glasov sopotnikov, ki so se razkropili tod okoli, ni slišati od nikoder. Napotim se v neprodni gozd belih brez. Stopam med debli po gosti travi in z rokami odtravam porjavelo visoko praprot. Car divje lepote in slovesna tišina me omamljata in vlečeta vse bolj v notranjost. Sele trezna razodnost ob pogledu na uro, mi zavrne omanno misel prodirati čim globlje in tajgo.

Usmerim si približno smer vrnitve. V daljavi vidim neko postavo, ki si prav tako utira pot iz gozda. Srečujemo se sopotniki v gozdu in molče stopamo med praprotjo na izhonoje

steze. Nihče ne govori. Očitno smo še vsi pod silnim vtisom zapeljive tajge. Spotoma še utrgam vejico z velikimi plodovi brusnic. Tudi nekaj storžev pobermem za spomin na tajgo.

Počasi smo se ob določenih uri zbirali ob surovo obtesanih hlohdih in klopeh na obrežju zaliva. Med čakanjem na nekatera zapoznele, ki so se skoraj izgubili v goščo, nam je vodnica povedala nekaj o lovu na veverice, lisice, zajce in drugo kožuhašto divjad.

Irkutska oblast je namreč središče lova na živali s krznom. Vsako leto nalovijo tod dve tretjini vseh sibirskih krzn. Lov traja okoli pet mesecev od konca oktobra, ko nastopi prava zima, do pomladi z začetku aprila. Lov v ostri sibirski zimi je surov in neizprosno, le živčno moč in telesno zdravi ga zmorejo in vzdržijo. Področje je razdeljeno v več lovišč. Vsako meri sedemdeset kvadratnih kilometrov in njihove meje morajo lovcu strogo spoštovati. Vsakega lovca pripelje helikopter v njemu dodeljeno lovišče. V samoti prebije celih pet mesecev v lovski kolibi in na lovu, kjer mu delata družbo le dva psa in pa radijski oddajnik, ki mu služi za povezavo s svetom.

V zimskih mesecih nalovijo samo na irkutskem področju nad tri milijone soboljev, katerih sivi kožuščki se pozimi spreminje v bele. Soboljeve kože so najbolj priljubljene zaradi goste mehke diake.

Sledi jim okoli tristo tisoč sibirskih veveric, lisic, razne vrste hermelinov, nercev in podobnih kožuharjev. Po petih mesecih, ko se približuje pomlad, pridejo spet s helikopterji ponje in po njihov plen. Izkupiček se ravna po številu kož. Kdor je imel dober lov, si je v tem času lahko prislužil kar precej denarja.

Ob vrnitvi v Irkutsk je otkna avtobusa spet škropil dež. Lagodnost ob doživetju romantične divje prirode je vse pogreznila v neobičajen molk.

Rokav reke Angare

(Nadaljevanje sledi)

REAKCIJE V SVETU NA ODPSTOP AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA RICHARDA NIXONA

ZUNANJA POLITIKA ZDA SE NE BO BISTVENO SPREMENILA

Po mnenju sovjetskih voditeljev je Kissinger jamstvo za nadaljevanje dosedanje politike Zaskrbljenost v arabskem svetu za morebitno zaostritev krize na Bližnjem vzhodu - Vodstvo francoske PSU: Obžalujemo le, da je imela zadeva Watergate veliko večjo težo kot zločinsko bombardiranje Hanoia in državni udar v Čilu

Odstop ameriškega predsednika Nixona je imel velik odmev v vseh državah na svetu, kjer si vlade, tisk in javno mnenje postavljajo predvsem vprašanje, kako bo zamenjava na vrhu v Beli hiši vplivala na ameriško gospodarsko in zunanjo politiko. Skoraj povsod prevladuje mnenje, da novi predsednik Ford in državni sekretar Kissinger ne bosta bistveno spremenila dosedanje zunanje politike ZDA; v nekaterih krogih pa, zlasti v arabskih, je občutili znatno zaskrbljenost za bodočnost.

MOSKVA — Sovjetska časopisna agencija TASS je nenavadno hitro objavila vest, da je ameriški predsednik Nixon odstopil. V kratkem in skopem poročilu je agencija obvestila sovjetsko javnost o nepredvidenem zaključku afere Watergate in o dejstvu, da bo Gerald Ford od danes novi predsednik zahodne veslice.

Tudi tisk in radio sta objavila vest o Nixonovem odstopu in skušala v skopih brskih prikazati, zakaj je od tega prišlo. Vseokoli sovjetski tisk daje velik poudarek Fordovemu zagotovitvi, da se ameriška zunanja politika v ničemer ne bo spremenila in prikazuje kot jamstvo, da bo novi šef Bele hiše res spoštoval svoje obljube, dejstvo, da Henry Kissinger še vedno sedi

Politični komentatorji v svojih uvodnih opozarjanjih na razne platih zadeve Watergate in na možne posledice, ki jih bo odstop predsednika ZDA imel na odnose med veslicama ter na odnose med ZDA in EGS. Vsi komentatorji pa tudi podarjajo, da je zadeva Watergate tudi dokaz vitalnosti ameriške družbe in njenega trdnega demokratičnega prepričanja. Vseokoli pa poudarjajo francoski tisk, mimo vseh slabosti, ki jih je imel Nixon kot človek, ne smemo pozabiti uspehov, ki jih je dosegel v zunanji politiki.

Previdnejše so reakcije v vladnih krogih, ki so zaskrbljeni, ker bi lahko Nixonov odstop podrl nastalo mednarodno ravnovesje vabil in dal povod za špekulacijo z dezvizami.

Najbolj oster pa je vsekakor komentar vodstva socialistične stranke PSU, ki obžaluje le dejstvo, da mednarodno javno mnenje ni moglo soditi ameriškega predsednika za vojne zločine in za zločine proti človeštvu, ki jih je dovolil ali odredil. «Obžalujemo le — nadaljuje sporočilo PSU — da bo imel pred zgodovino vlom na sedež demokratične stranke v palači Watergate večjo težo kot bombardiranje Hanoia in državni udar v Čilu.»

LONDON — Britanski ministrski predsednik Harold Wilson se je javno zahvalil bivšemu predsedniku ZDA Nixonu za njegovo zavezanost za razvoj prijateljskih odnosov in sodelovanja. Istočasno je Wilson tudi izrazil prepričanje, da se bo sodelovanje med državama nadaljevalo tudi z novim predsednikom Fordom.

Britanski tisk pa skoraj enoglasno poudarja, da je Nixon s svojim odstopom naredil veliko ugodno ZDA in jih obvaroval pred hušimi posledicami zadeve Watergate. Listi, ki priznavajo Nixonu velike zasluge v zunanji politiki, pa tudi primerjajo bivšega ameriškega predsednika izredno spretnemu čarovniku, ki je ob koncu padel kot žrtev lastne čarovanja.

BONN — V uradnih krogih ZRN poudarjajo, da Nixonov odstop ne bo imel kot posledice sprememb v ameriški zunanji politiki in še pose-

bej v odnosih med ZDA in ZRN. Tako je poudaril predstavnik vlade, ki je še kratko dodal, da je v bistvu Watergate notranje ameriško vprašanje.

Skopi in odrezavi komentarji pa vseokoli kažejo, da so v uradnih krogih v Bonnu zaskrbljeni za razvoj odnosov med Zahodno Nemčijo in ZDA. ZRN je postala v zadnjih mesecih privilegirani ameriški partner v Evropi, zlasti se odkar je odstop Willy Brandt in je na njegovo mesto prišel še bolj proclantni Schmidt. Odnosi med državama niso bili še nikoli tako tesni kot v zadnjih mesecih, ko sta Bonn in Washington uskladila svoji gospodarski, finančni in denarni politiki in sta jih skušala vsiliti tudi drugim zahodnim zavezanikom. V Bonnu so prepričani, da pod Fordom ameriška zunanja politika ne bo imela več tako velikega pomena kot pod Nixonom, kar bi imelo za posledico tudi delno osamljenost ZRN na evropskem političnem prizorišču.

Kar zadeva proces popuščanja napetosti med Vzhodom in Zahodom so bonski komentatorji optimisti. Saj menijo, da gre za nezavrljiv proces. Prepričani so tudi, da bo ameriški kongres po koncu razprtij s predsednikom izglasoval zakon, ki bo priznal Sovjetski zvezi kot gospodarskemu partnerju znatne predpravitve. To bo posledno dalo nov zagon tudi nemški «ostpolitik», ki je nekaj časa v zastoju.

ATENE — Nova grška vlada ni komentirala Nixonovega padca, ki pa ga je grško ljudstvo sprejelo z velikim zadovoljstvom, saj je od vedno povezovalo Nixona s tirani, ki so imeli sedem let oblast v Grčiji.

Tisk in vidni grški demokrati so večkrat neposredno tožili Nixona in njegovega bivšega podpredsednika Agnewa, da sta s pomočjo vojnonske službe CIA vsilila Grčiji polkovniški režim in da sta odgovorna za grški poraz na Cipru.

BEJRUT — Arabski tisk je reagiral z zaskrbljenostjo na odstop Richarda Nixona, katerega so imeli kot prijatelja ali vsaj nevtralnega posredovalca med Arabci in Izraelom. Tako bejrutski list «Al Bairah» poudarja, da je Nixon koncem tudi njegovo zunanje politike in zato poziva vse arabske države, naj mobilizirajo vse svoje sile, spričo nevarnosti pete bližnje vzhodne vojne. Po mnenju uvodničarja lista «Daily Star» pa je bil Nixon največji ameriški povojni predsednik spričo rezultatov, ki jih je dosegel v zunanji politiki. «L'Orient le Juor» pa ostro napada no-

vega predsednika Forda, češ da je proizrajskega prepričanja, ker da je edini, ki je priznal Jeruzalem kot izraelsko prestolnico in edini, za katerega je bila ameriška pomoč Izraelu ohranjena. Prav zato — poudarja list — obstaja nevarnost, da se Ford vplete v pu- stolovski brez izhoda.

Medtem ko kuvaški tisk pripisuje krivdo za Nixonov padec ameriškim sionističnim krogom, vplivni kairski list «Al Ahrām» piše, da lahko Nixonov padec povzroči prekrat v mednarodnih odnosih, kot je že pokazal zadnji Nixonov obisk v Moskvi. Arabski narod se mora zato okrečiti ter povečati svoj vpliv neodvisno od oseb, s katerimi se pogaja.

TEL AVIV — Po mnenju izraelskega ministrskega predsednika Rabin Nixona padec ne bo imel velikih posledic na odnose med Izraelom in ZDA. Premier je še poudaril, da se bo izraelski narod vedno s hvaležnostjo spomnil Nixona za pomoč, ki mu jo je dal v hudih trenutkih.

Kljub vsemu pa je v določenih političnih krogih opaziti zaskrbljenost za negativne posledice, ki bi jih Nixonov odstop lahko imel pri reševanju bližnjevzhodne vprašanja, čeprav je tudi razširjeno prepričanje, da je ta možnost majhna.

BRUSELJ — Belgijska vlada je o odstopu Richarda Nixona izjavila, da je ameriški predsednik s to odločitvijo znatno poenostavil vprašanje, ki je doslej odtegnilo pozornost ameriških vladnih in parlamentarnih krogov od drugih perečih problemov. V Bruslju so tudi prepričani, da se ameriška zunanja politika ne bo bistveno spremenila. Istočasno pa izražajo tudi obdobjanje za moč, ki jo ima v ZDA javno mnenje. S to oceno v bistvu soglašajo tudi drugi evropski državniki.

DAMASK, 9. — Po vestih, ki so najprej prišle iz Bejruta in ki so bile potem potrjene tudi od sirske oblasti, je danes strmoglavilo ki sirskega ozemlja letalo, ki pripada nadzornim silam OZN. Pri strmoglavljenju letala, baje «tipa «caribon» je zginulo življenje pet članov posadke in štiri potniki. Identiteta žrtve še ni znana.

Pozneje je sirskega civilno letalstvo objavilo sporočilo, da je letalo strmoglavilo na sirske ozemlje v bližini libanonske meje. V sporočilu pa je rečeno, da se je letalo znašlo v navzkrižnem ognju med sirske protiletalskim topištvom in izraelskimi letali, ki so bombardirala južni Libanon. «Ob 13. uri (po krajevem času) pravi sporočilo, v trenutku, ko je izraelsko letalstvo bombardiralo južne predele Libanona, so sovražne sile kršile zračni prostor Sirije na meji z Libanom. Naša protiletalska obramba jih je prestrašla. V tistem trenutku je letalo čez ozemlje letalo OZN s katerim je bil izgubljen vsak stik. Potem je bilo ugotovljeno, da je letalo padlo na sirske ozemlje. Reševalne skupine so odlele na kraj nesreče ter ugotovile, da so trije člani posadke in potniki (šest po številu) izgubili življenje. Imenovano je bila komisija, ki bo ugotovila vzroke nesreče.»

Du tu sporočilo sirskega civilnega letalstva. Najprej naj pripomnimo, da obstaja neka razlika, ne glede števila žrtve, temelvi njihove pripadnosti, med sporočilom sirskega civilnega letalstva in sporočilom glasnika OZN, ki je prišlo iz New Yorka in ki govori o petih čla-

niha zaplenena kot modna risar- ka, občasno pa je tudi sodelovala v plesnem ansamblu Marthe Graham. Po poroki se je posvetila izključno družini.

V osemnajst letih, ki jih je družina Ford preživela v Alexandriji v Virginiji nedaleč od Washingtona, se je Betty Ford vedno zavzemala za skavte, poučevala v nedeljski školi krajevnih episkopalne cerkve in zbirala prispevke za boj proti rak- u. Ko je doma, je njen najbolj priljubljen «hobby» vrtnarstvo.

Štirje sinovi Geralda in Betty Ford so si izbrali vsi različne živ- ljenjske poti. Najstarejši Michael študira teologijo v Massachusettsu, čeprav nima namena, da bi se po- svetil dušnem pastirstvu in se je pred kratkim oženil. Drugi sin, 21- letni Jack, je pred dvema letoma delal za Nixona volilni odbor, sedaj pa študira ekologijo. Sedemnajst- letni Steven je komaj doštudiral gimnazijo, njegovo največje vese- lo je pa šport. Šestnajstletna Susan je navdušena nad klasičnim baletom, kateremu se posveča že osem let.

NAPETOST NA IZRAELSKO SIRSKI MEJI

Strmoglavilo letalo OZN pri Damasku: devet mrtvih

Sirci trdijo, da se je letalo znašlo v križnem ognju, ko so Izraelci kršili sirske zračni prostor

DAMASK, 9. — Po vestih, ki so najprej prišle iz Bejruta in ki so bile potem potrjene tudi od sirske oblasti, je danes strmoglavilo ki sirskega ozemlja letalo, ki pripada nadzornim silam OZN. Pri strmoglavljenju letala, baje «tipa «caribon» je zginulo življenje pet članov posadke in štiri potniki. Identiteta žrtve še ni znana.

Pozneje je sirskega civilno letalstvo objavilo sporočilo, da je letalo strmoglavilo na sirske ozemlje v bližini libanonske meje. V sporočilu pa je rečeno, da se je letalo znašlo v navzkrižnem ognju med sirske protiletalskim topištvom in izraelskimi letali, ki so bombardirala južni Libanon. «Ob 13. uri (po krajevem času) pravi sporočilo, v trenutku, ko je izraelsko letalstvo bombardiralo južne predele Libanona, so sovražne sile kršile zračni prostor Sirije na meji z Libanom. Naša protiletalska obramba jih je prestrašla. V tistem trenutku je letalo čez ozemlje letalo OZN s katerim je bil izgubljen vsak stik. Potem je bilo ugotovljeno, da je letalo padlo na sirske ozemlje. Reševalne skupine so odlele na kraj nesreče ter ugotovile, da so trije člani posadke in potniki (šest po številu) izgubili življenje. Imenovano je bila komisija, ki bo ugotovila vzroke nesreče.»

Du tu sporočilo sirskega civilnega letalstva. Najprej naj pripomnimo, da obstaja neka razlika, ne glede števila žrtve, temelvi njihove pripadnosti, med sporočilom sirskega civilnega letalstva in sporočilom glasnika OZN, ki je prišlo iz New Yorka in ki govori o petih čla-

IZREDNO TEŽAVNA DEKOLONIZACIJA ANGOLE

Krvavi spopadi v Luandi med Afričani in kolonialisti

Šestindvajset mrtvih dosedanj obracun neredov - 40 tisoč ljudi zbežalo iz Luande

LUANDA, 9. — Napetost v angolski prestolnici ne popušča. Noč za nočjo se nadaljujejo spopadi, ki jih sprovcujo beli skrajneži s pomočjo provokatorjev, ki se skrivajo pod imeni nepoznatih organizacij za osvojitve. Tako je prišlo sinoči po luandskih ulicah do prave bitke med aktivisti ljudskega gibanja za osvoboditev Angole (MP LA) in pristihi državne fronte za osvoboditev Angole (FNLA). Naproti se skupini sta se spopadli z mačeti v predmestnih ulicah Luande.

Vojaška hunta, ki začasno upravlja državo, pa je uradno sporočila, da je po spopadu med kolonialisti in afriškimi prebivalstvom obžalano na ulicah sedem mrtvih. Med žrtvami sta tudi Evropejca, mož in ženska, ki ju je razmesarila ročna bomba. Očividci poročajo tudi o napadu Afričanov oboroženih z mačeti na vlak. V nekaterih četrtih Luande pa se je zbralo na stotine belopolnih skrajnežev, ki so streljali proti temopolitnem prebivalstvu in so metali ročne bombe. Zaradi neprestanih neredov družine belcev in Afričanov zapuščajo

to mesto. Po poročanju krajevnega lista «Diario de Luanda» bo danes odpotovalo na Portugalsko 375 belcev. Prejšnji teden pa je hunta izgnala iz države osem provokatorjev, obtoženih, da so povzročili več neredov.

Vzpredno z belci zapuščajo svoje kolibe v predmestju Luande tudi Afričani, ki se selijo na podeželje, kjer se čutijo varnejše. Potniki dobesedno naskakujejo avtobuse in vlake, ki peljejo iz mesta. Istočasno se množijo prijave o teističnih izpadih. Zlikovci so že napadli več osamljenih ljudi, grozili pa so že tudi tujim in domačim časnakarjem.

Po poluradnih podatkih kaže, da je angolsko prestolnico v zadnjih tednih zapustilo okrog 40 tisoč ljudi. Obracun neredov je izredno hudo, saj govorijo o 26 mrtvih in nad sto ranjenih.

Nobena dvoma ni, da so za krvave neredne in izredno napetost v Angoli odgovorni kolonialisti, ki skušajo s terorjem onesposobiti proces dekolonizacije v tej bogati afriški državi.

Glavni obtoženci za Watergate

Afera Watergate je «obglavila» markisaterega ameriškega veljaka. Kot zadnji je bil prisiljen k odstopu sam ameriški predsednik Richard Nixon, pred njim so odtelele glave njegovih najokvirnih in najvplivnejših sodelavcev. Kar sledi je seznan glavni obtoženci za vohunski skandal, ki je povzročil v ZDA najhujšo krizo po izbruhu državljanske vojne.

John Mitchell — Star 60 let je bil minister za pravosodje v prvi Nixonovi vladi od leta 1969 do marca 1972. Odstopil je, da bi vodil Nixonovo volilno kampanjo, tako kot je to delal že leta 1968. Preden je Nixon postal predsednik je z njim odgovarjal za znan odvnetiški urad, nato pa je bil vedno eden najokvirnih predsednikovih sodelavcev. Ko je izbruhnil vohunski skandal, je Mitchell prisegel, da ni imel nobene vloge pri pripravi vroma v sedež demokratične stranke v palači Watergate. Pred kratkim ga je sodišče opustilo obtožbe, da je sprejel protikomunio podporo poslovilca Roberta Vesca. Zaradi Watergate pa se bo moral zagovarjati pred zveznim sodiščem v Washingtonu, kjer se bo proces začel 9. septembra.

John Ehrlichman — 48 let, odvnetnik v Kaliforniji. Sodeloval je z Nixonovim volilnim odborom v kampanjah leta 1960 in 1968 nato pa je postal najprej predsednikov pravnih svetovalec in končno svetovalec za notranje zadeve. Konec aprila lani je bil prisiljen odstopiti, ko se je izvedelo, da je vodil vohunsko skupino, ki je bila zadolžena za «varnost» v Beli hiši. Pred nedavnim je bil obsojen na dvajset mesecev zapora zaradi vroma v urad zdravnik Fieldinga, psihiatra znanstvenika Daniela Ellsberga, ki je dal tisku v objavo tajne dokumente Pentagona o vojni v Vietnamu. Tudi Ehrlichman se bo moral septembra zagovarjati pred washingtonskim sodiščem obtožbe, da je poskušal utišati skandal Watergate.

Bob Haldeman — Bivši direktor reklamne agencije, Haldeman je zadal sodelovati z Nixonom že leta 1956. Ko je Nixon stopil v Belo hišo kot predsednik leta 1969, ga je imenoval za svojega generalnega tajnika in to funkcijo je obdržal vse do konca aprila lanskega leta, ko je bil prisiljen odstopiti zaradi zadeve Watergate. Haldeman je vedno trdil, da ni bil vpleten v vohunski skandal, a tudi on se bo moral septembra zagovarjati pred sodiščem v Washingtonu. Prav z njim je imel Nixon 23. junija 1972 pogovor, ki mu je postal dve leti pozneje usoden.

John Dean — Mlademu in sposobnemu svetovalecu Bele hiše so vso povedali uspešno diplomatsko kariero. Kot ostali Nixonovi svetovalci pa se je tudi Dean spotalobil ob Watergate in bil 30. aprila lani dobesedno izgnan iz Bele hiše. Da ne bi postal «edini grešni kozel», je pred preskovalno komisijo serata neposredno obtožil Nixona, da je vpleten v vohunski skandal. Obtožen, da je skušal ovirati sodno preiskavo, je bil pred kratkim obsojen na zaporno kazen od enega do štirih let ječe. Svoji dolg s pravico bo začel plačevati septembra.

Dwight Chaplin — Bil je Nixonov tajnik, ki je bil zadolžen za sestanke Bozzi in misovce Santagata z 229 glasovi in z 219 protiki.

Nacionalni socialdemokratski poslancev Cariglia je zaradi presenečljivega glasovanja zahteval za jutri sestanek načelnikov poslanskih skupin. Socialdemokratski tajnik Orlando pa je napovedal, da bo njegova stranka zahtevala, naj vlada predloži odlok o zaposlitvi 6.000 uradnikov, kot navaden zamski predlog, ki naj ga parlament preuči in odobri pred poletnimi počitnicami.

Pred tem so poslanci odobrili prvi člen odloka, ki zadeva spremembe pri plačilu davka na dodatno vrčnost (IVA).

Senat pa se je ukvarjal z odlokom o najemninah. Danes so obdelali odlok na splošno, jutri pa bodo vzeli v pretres popravek.

Presemenjevanje v poslanski zbornici

Zavrtnjen vladni predlog o zaposlitvi 6.000 davčnih uradnikov

RIM, 9. — Protiki pričakovanju je poslanska zbornica danes zavrnila drugi člen vladnega odloka o davkih, ki je predvideval sprejem v službo 6.000 uradnikov za preosnovo italijanskega davčnega sistema.

Poslanci so odobrili popravek odloka, ki sta ga predlagala liberalci Bozzi in misovce Santagata z 229 glasovi in z 219 protiki.

Nacionalni socialdemokratski poslancev Cariglia je zaradi presenečljivega glasovanja zahteval za jutri sestanek načelnikov poslanskih skupin. Socialdemokratski tajnik Orlando pa je napovedal, da bo njegova stranka zahtevala, naj vlada predloži odlok o zaposlitvi 6.000 uradnikov, kot navaden zamski predlog, ki naj ga parlament preuči in odobri pred poletnimi počitnicami.

Pred tem so poslanci odobrili prvi člen odloka, ki zadeva spremembe pri plačilu davka na dodatno vrčnost (IVA).

Vojak pred sodiščem

BELFAST, 9. — Oblasti so obtožile nekega angleškega vojaka, da je ubil prejšnjo sredo 22-letnega Patricka McElhonnaja v bližini njegove kmetije v kraju Pomeroy v okraju Tyrone v Severni Irski. Zaradi varnostnih razlogov policija ni povedala, kako se piše vojak, ki je ubil mladeniča in niti kdaj se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Mladenčeva mati Margaret McElhonne je izjavila, da sta prišla na kmetijo dva angleška vojaka, ki sta odpeljala s seboj mladeniča, da bi ga zaslišala. Potem je slišala samo en strel in kmalu nato so našli Patricka mrtvega.

Agent Arcaroli napredoval za podnarednika

RIA, 3. — Notranji minister Taviani je imenoval agenta javne varnosti Nicolò Arcarolija, ki je prejšnjo noč preprečil atentat na komisarjariata javne varnosti, za podnarednika.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

USODA AMERIŠKIH PREDSEDNIKOV

Predsednik Nixon je prvi šef ZDA, ki je bil prisiljen odstopiti. Od njegovih 36 predhodnikov od Washingtona do Johnsona, jih je 28 dopolnilo svoj mandat, 3 ostalih so bili štirje ubiti: Lincoln, Garfield, McKinley in John Kennedy. Ostali pa so umrli naravne smrti med časom svojega predsednikovanja: William Harrison, Zachary Taylor, Warren Harding in Franklin D. Roosevelt.

Lincolna je ubil južnjaški rasistični fanatik, ko je država začela komaj zdraviti rane dolge državljanske vojne. Garfielda je leta 1881 ubil neki kandidat, ki mu predsednik ni hotel zagotoviti javne službe. Dvajset let pozneje je neki anarhist ubil McKinleya in končno 22. novembra 1963 je bil v Dallasu ubit John Kennedy.

William Harrison je umrl 4. aprila 1841 za pljučnico, komaj mesec dni potem ko je bil izvoljen za šefa države. Zachary Taylor pa je umrl leta 1850 proti koncu svojega mandata zaradi kolere. Bolezni, ki je pobrala Warrena Hardinga leta 1921, dve leti potem ko je bil izvoljen za predsednika, zdravnik še niso odkrili. Franklin D. Roosevelt pa je nepričakovano umrl 12. aprila 1945 v svoji hiši v Georgiji le mesec dni pred zgodovino predajo Nemcev in koncem druge svetovne vojne.

Trinajst ameriških predsednikov je bilo izvoljenih za šefa države, potem ko so bili dolgo let podpredsedniki. To je primer Harryja Trumana, ki je bil namestnik Franklina Roosevelta ter Lyndona Johnsona in Richarda Nixona, ki sta bila podpredsednika s Kennedyjem in Eisenhowerom.

Od štiridesetih podpredsednikov v ameriški zgodovini je bil Nixonov namestnik Spiro Agnew sedemnajsti, ki ni dokončal svojega mandata, ker je oktobra lani odstopil zaradi poskusa korupcije. Pred njim je dal ostavko na mesto predsednika le John Calton leta 1832, sedem podpredsednikov pa je umrlo, ko jim še ni potekel mandat.

Za mizo državnega sekretarja. Za poprečnega sovjetskega državljana pa je vsekakor Nixonov odstop dogodek, ki si ga ne zna razložiti, saj so ga občila le skopo obveščala o dogodkih in ZDA, in so vedno prikazovala zadevo Watergate kot reakcijo ameriških nazadnjaških krogov na Nixonovo politiko popuščanja in dogovarjanja s Sovjetsko zvezo.

PEKING — Kitajska časopisna agencija se ni dala vesti o Nixonovem odstopu. Poudariti pa gre v tej zvezi, da se ves kitajski tisk ni nikoli veliko zanimal za to, kar se dogaja v tujini, zlasti pa še za uspehe ali neuspehe zahodnih politikov. Tako je tudi popolnoma prežrt odstop Willyja Brandta kot posledico zadeve Guillaume.

Na vprašanje tujih časnikarjev v Pekingu je funkcionar zunanje ministrstva zadovoljen za stike s tiskom rezko in kratko odgovoril, da je zadeva Watergate notranje vprašanje ZDA, ki ga kitajska vlada ni poklicana komentirati. V pekingskih diplomatskih krogih vsekakor prevladuje mnenje, da Nixonov odstop ne bo imel velikih posledic na ameriško-kitajske odnose, zlasti še, ker kitajski voditelji, z razliko od sovjetskih, niso vzpostavili z Nixonom in Kissingerjem osebnih odnosov. Za Peking je postopno odtajanje ledu v ameriško-kitajskih odnosih nezavrljiv proces.

PARIZ — Francoski tisk je dal zelo velik poudarek Nixonovemu odstopu in mu posvetil več strani

PRVI KORAK NA POTI POMIRITVE NA CIPRU

Vojaški predstavniki podpisali sporazum o razmejitveni črti

Kljub pozitivnemu sklepu pa obstajajo huda nasprotstva med grško in turško delegacijo v Ženevi

NIKOZIJA, 9. — Vojaški predstavniki Turčije, Grčije in Velike Britanije so ob navzočnosti predstavnika OZN podpisali danes sporazum, ki določa demarkacijsko črto za prenehanje sovražnosti na Cipru. Do podpis je prišlo v majhni stavbi mednarodnega letališča v Nikoziji, kjer je glavni stan obojevojski OZN na Cipru.

Iz Ženeve sporočajo, da je podpis razmejitvene črte prenehanja sovražnosti na otoku Cipru izobiljšal vzdušje na tristranski konferenci o Cipru v Ženevi. Že včeraj je angleški zunanji minister Callaghan dejal, da je bil začetek konference «dober in konstruktiven». Popoldne so se v Ženevi nadaljevala dela konference. Prav tedaj je posebno letalo angleškega vojaškega letalstva «RAF» prinašalo v Ženevo besedilo sporazuma, ki so vedno prikazovala zadevo Watergate kot reakcijo ameriških nazadnjaških krogov na Nixonovo politiko popuščanja in dogovarjanja s Sovjetsko zvezo.

PEKING — Kitajska časopisna agencija se ni dala vesti o Nixonovem odstopu. Poudariti pa gre v tej zvezi, da se ves kitajski tisk ni nikoli veliko zanimal za to, kar se dogaja v tujini, zlasti pa še za uspehe ali neuspehe zahodnih politikov. Tako je tudi popolnoma prežrt odstop Willyja Brandta kot posledico zadeve Guillaume.

Na vprašanje tujih časnikarjev v Pekingu je funkcionar zunanje ministrstva zadovoljen za stike s tiskom rezko in kratko odgovoril, da je zadeva Watergate notranje vprašanje ZDA, ki ga kitajska vlada ni poklicana komentirati. V pekingskih diplomatskih krogih vsekakor prevladuje mnenje, da Nixonov odstop ne bo imel velikih posledic na ameriško-kitajske odnose, zlasti še, ker kitajski voditelji, z razliko od sovjetskih, niso vzpostavili z Nixonom in Kissingerjem osebnih odnosov. Za Peking je postopno odtajanje ledu v ameriško-kitajskih odnosih nezavrljiv proces.

PARIZ — Francoski tisk je dal zelo velik poudarek Nixonovemu odstopu in mu posvetil več strani

Turčije, ki zahteva brezpogovorno, da se sprejmejo njene zahteve, ker ne bo sicer dovolila, da bi se predstavniki ciprskih narodnih skupnosti udeležili del konference. «Če turškega načrta za ustanovitev federacije med grško in turško upravo Grčija ne bo sprejela, se bo Turčija uprlo sodelovanju predstavnikov grško-ciprskih in turško-ciprskih skupnosti na tristranski konferenci o Cipru» — je izjavil danes turški prvi minister Bulet Ecevit. «Mi smo za ustanovitev federacijske sistema — je nadaljeval — ki naj bi slonel na zemljepisni strukturi. Od teh naših zahtev se mi ne moremo oddaljiti.»

Kot je znano, bi morale v drugi fazi angleško-grško-turške konference o Cipru sodelovati tudi obe predstavništvi ciprskih Grkov in Turkov.

Pri vprašanju bodoče ureditve ciprske države, za katero tudi Griki menijo, da bi morala ostati še naprej neodvisna, pa so mnenja popolnoma deljena. Zgoraj smo navedli stališče turškega prvga ministra Ecevita, ki odločno zastopa federalno ureditev neodvisna in suverena država. «Mir na Cipru bo hitro zagotovljen» — je nadaljeval — samo če bosta grški in turški skupnosti razumeli, da je treba reševati notranje probleme o toka brez posega tujih sil.» Na vsak način pa je izrazil svoje nasprotovanje vsakršnemu poskusu reševanja ciprskega problema na federalni način. Clerides zahteva, da se v Ženevi razpravlja o tem vprašanju, ne da bi se postavljala predhodna zahteva. Na koncu je še dejal, da ne pričakuje, da bi turške čete zapustile otok naenkrat, želi pa, da bi se to zgodilo postopoma, skladno z

razvojem pogovorov med tremi zainteresiranimi državami.

Iz mesta Faima v Turčiji sporočajo medtem, da so štirje grški vojaki izgubili življenje, ko so nastavljali mine na grško-turški meji. To vest so potrdili turški očitniki, ki so pristavili, da so grški vojaki postavljali mine na reki Marici.

Ženevska pogajanja o Cipru

Na svojem potovanju v Ženevo se je ciprski predstavnik Glafkos Clerides ustavljal v Atenah, kjer se je pogovarjal z grškimi državniki. Na sliki: srečanje med Cleridesom (levo) in predsednikom Karamanlisom